

**Memòria del control arqueològic dels sondeigs geotècnics realitzats al
soterrani del Palau Güell (Barcelona).**

Gener-març de 2005

Àlvar Caixal i Mata

Desembre de 2006

**Memòria del control arqueològic dels sondeigs geotècnics
realitzats al soterrani del Palau Güell (Barcelona).
Gener-març de 2005**

Àlvar Caixal i Mata

Desembre de 2006

Índex

I.	Situació i descripció de l'edifici.....	3
II.	Notícia històrica.....	8
III.	Antecedents i objectius.....	14
IV.	Descripció dels sondeigs.....	19
	Sondeig A (Botiga; PY(V)16.0 SOT (20.5-27.0) MR CL/01).....	20
	Sondeig B (cala R/B; PY(V)06.0 PX (V) 19.0 CL/01).....	24
	Sondeig C (cala Q/R - FP 2; PY(V)13.0 PX (V) 17.5 CL/01).....	27
	Sondeig D (cala F/M - FP 1; PY(V)13.0 PX (V) 26.0 CL/01).....	30
	Sondeig E (cala S/D; PY(V)10.0 PX (V) 22.0 CL/01).....	33
V.	Conclusions.....	35
VI.	Repertori estratigràfic.....	41
VII.	Inventari del material.....	103
VIII.	Inventari de les restes òssies humanes.....	118
IX.	Bibliografia.....	139
X.	Índex d'il·lustracions.....	143

I. SITUACIÓ I DESCRIPCIÓ DE L'EDIFICI¹

¹ Tant pel que fa la descripció com al desenvolupament del procés constructiu, vegeu: GONZÁLEZ *ET ALII*, 2001; LACUESTA, GALÍ, 2002; LACUESTA, GALÍ, 2005 [inèdit].

Situació

El Palau Güell està situat al carrer Nou de la Rambla, número 5, de Barcelona. Va ser declarat Monument Històrico-artístic d'Interès Nacional pel Decret 1794/1969, de 24 de juliol de 1969 (BOE 20-8-1969), i distingit per la UNESCO com a Monument Patrimoni de la Humanitat, el 2 de novembre de 1984.

Descripció

El Palau és una construcció entre mitgeres, amb la façana principal orientada a tramuntana i la de migdia oberta als patis interiors de l'illa. El solar on s'alça és de planta aproximadament rectangular, d'uns 18 x 22 m amb un cos afegit al cantó occidental, d'uns 6 x 20 m. L'edifici disposa, esquemàticament, de soterrani, planta baixa, primer pis o planta noble, segon pis, tercer pis o golfes i terrat. La planta baixa, de 6,70 m d'altura total, té un entresolat amb una altura de 2,70 m. La planta noble, de 6,50 m d'altura, també conté un entresolat amb la mateixa alçada de 2,70 m, però només en els laterals, cosa que fa que tingui una superfície molt més restringida que la de la planta baixa.

L'estructura de suport de l'edifici està formada, bàsicament, pels murs de pedra de les façanes i per les parets mitgeres, de fàbrica de totxo. La resta de l'estructura vertical està composta per murs de càrrega, de fàbrica de totxo massís de 15 cm, i per pilars de pedra, a excepció dels del soterrani, que són fungiformes, de fàbrica de totxo, i reben les voltes, també de totxo, que formen el sostre. Els elements de flexió són bigues i biguetes metàl·liques. Totes les dependències s'organitzen al voltant d'un gran espai central d'uns 80 m² de planta i de 17,50 m d'alçada lliure, que arrenca de la planta noble. La planta subterrània estava destinada a cambra i quadra per a la cavallerissa. S'hi accedeix mitjançant una suau rampa per als cavalls, situada a la banda de migdia, que dona a un petit pati interior d'aireig on es recull l'aigua de pluja i on es deixaven els cavalls. També hi condueix una altra rampa, més pronunciada, en forma d'espiral, col·locada pràcticament enmig de la planta.

La planta baixa té una doble entrada des del carrer, per facilitar el moviment dels carruatges. Els arcs són parabòlics, fets amb pedra del Garraf i es tanquen amb portes calades de ferro forjat. L'escala principal és al mig, entre els dos vestíbuls, a cada

banda dels quals s'arreglaren columnes de marbre polit que suporten la planta entresol. Passades les dues portes de roure americà guarnides de ferro forjat, i a través d'un sòl de llambordes de fusta, col·locades per tal d'esmoreir el soroll del pas dels carruatges, s'accedeix a la cotxera. Des d'aquí, per una rampa en espiral, es pot baixar al soterrani. A la banda est trobem l'antic habitatge del porter (avui convertit en punt de recepció del Palau), on hi ha una trapa que connecta amb la quadra mitjançant una escala de cargol de fusta. A la banda oest hi ha l'escala de servei, construïda de ferro, graons de pedra i passamà de fusta. Al costat d'aquesta hi ha la cabina de l'ascensor. Adossada a la banda esquerra de l'escala principal, hi ha una petita plataforma de pedra a la qual s'arriba a través de quatre graons, que servia per muntar còmodament a cavall.

L'escala principal, flanquejada per columnes de marbre del Garraf, mena a l'entresol, el qual es desenvolupa a banda i banda d'aquella i s'obre al vestíbul a través d'una sèrie de finestres enreixades. A la dreta, s'organitzen les estances destinades en un principi al despatx de Güell, i a administració i arxiu. A l'esquerra, un vestíbul condueix a una sala de descans oberta al carrer Nou. Des del despatx, un passadís estret connecta amb la biblioteca. Del vestíbul de l'entresol parteix l'escala d'honor construïda amb pedra granítica que porta a la planta noble. És a partir d'aquí que l'edifici pren una composició de Palau. Les dependències es distribueixen al voltant de l'espai central, que abasta l'altura de l'edifici, en substitució del característic pati central. L'escala d'honor desemboca a la primera crugia, on se succeeixen quatre espais. Els tres primers estan delimitats per la galeria d'arcs sobre columnes que donen pas a la tribuna de la façana principal: l'antesala o vestíbul, la sala de pas al saló (coneguda també com a sala de passos perduts) i la sala de visites. El quart espai estava destinat a tocador per a les senyores que assistien a concerts o reunions, amb el corresponent lavabo.

La sala de pas és la que introdueix al gran saló central, al fons del qual apareix l'escó, format per un llarg seient de marbre amb recolzadors. Al cantó oest hi ha la capella oratori, un petit recinte tancat amb dues portes de fusta de boj de Maracaibo. A la banda est del saló s'inicia una escalinata, limitada per un arrambador i un cancell de gelosies de fusta de banús amb incrustacions d'ivori, d'inspiració àrab, que porta a una tribuna-miranda, eixamplament del saló. A la tercera crugia d'aquesta planta, al costat de la façana posterior, hi ha tres espais separats per cancells de fusta de roure, on estaven situats, successivament, el menjador i la sala de confiança. El primer té la gran xemeneia dissenyada per Camil Oliveras, i connecta pel darrere amb el rebost i amb una estança perpendicular a la terrassa, on hi havia la sala de billar i el taller de

dibuix de les filles del comte. La sala de confiança abasta els altres dos espais i servia de lloc de reunions, assaig i concerts de piano. Des d'aquesta es passa a la terrassa del pati interior d'illa. El saló està cobert per una gran cúpula de perfil parabòlic que s'assenta sobre quatre arcs torals, també parabòlics. La cúpula té un revestiment interior de plaques hexagonals d'alabastre vermellós i està perforada amb petits òculs per on penetra la llum natural.

A l'entreplanta oposada a la tribuna, al cantó oest, hi havia diverses dependències, entre elles la cuina principal, a la qual també s'accedia des de l'escala de servei. Des de la tribuna del saló es puja per una escala estreta al segon pis, on hi havia les habitacions privades de la família, que s'organitzen al voltant de l'ambulatori o galeria de finestres que s'aboca al gran saló. A les golfes trobem les dependències del servei, amb un total d'onze dormitoris distribuïts a tramuntana i a migdia, la cuina –a l'extrem occidental de l'ala sud– i el safareig, que ocupava el cos perpendicular en aquesta darrera. L'últim tram de l'escala de servei condueix al terrat, al bell mig del qual s'enlaira una agulla cònica de 15 m d'alçada que cobreix la cúpula del saló i que té a la base les quatre voltes atrompetades cap enfora. Al capdamunt, s'alça el penell. Al voltant d'aquest eix es distribueixen un total de vint xemeneies, de capitells troncocònics i troncopiramidals.

La façana principal és d'una gran severitat, accentuada per la tribuna sostinguda sobre mènsules de perfil equilibrat, que ocupa la totalitat de la planta noble i s'eleva pels extrems fins al pis superior. Aquesta tribuna i les plantes inferiors obeeixen un ritme rectangular vertical, que alleugereix la severitat del conjunt, i que, a la vegada, està interromput pels dos arcs en catenària de l'entrada que donen a la façana la seva màxima expressió. L'element decoratiu més important de la façana és la reixa gelosia cilíndrica entre els dos arcs, de forja, i les dues portes d'entrada, també de ferro. La façana posterior és de línies sòbries, sense motius decoratius, exceptuant la gran tribuna amb persianes del menjador i sala de confiança, i el balcó alt amb el *brise-soleil*. El cos perpendicular a l'edifici principal ostenta una façana de totxo vist, que delata la seva inclusió posterior en el projecte i un cert caràcter subsidiari.

II. NOTÍCIA HISTÒRICA²

² Aquest epígraf recull el resum de les diverses vicissituds històriques que han afectat el solar i el posterior edifici del Palau Güell, profusament documentades a: GONZÁLEZ *ET ALII*, 2001; LACUESTA, GALÍ, 2002; LACUESTA, GALÍ, 2005 [inèdit].

Les edificacions anteriors al Palau Güell

En època medieval, l'indret on actualment s'aixeca el Palau Güell era ocupat per una sèrie de peces de terra situades en l'horta del barri de Sant Pau, a prop del portal dels Trenta Claus. Al primer terç del segle XVI, l'arquebisbe de Tarragona (1515-1530), Pere de Cardona, va comprar algunes d'aquelles peces i tres horts contigus per formar una gran parcel·la que tocava a la Rambla per llevant, on va construir unes cases.

El 29 d'agost de 1592, es va fundar, en virtut d'una clàusula del testament de Gerònima Joan de Malars, el col·legi de Sant Àngel Màrtir, de l'orde dels Carmelites Calçats de Barcelona. L'any següent, els carmelites van establir-se provisionalment en una d'aquelles cases de la Rambla, i hi van edificar una capella. En el decurs de la guerra dels Segadors (1640-1652), el col·legi va haver d'hostatjar un batalló (1646), va ser utilitzat com a hospital d'empestats (1651) i, finalment, es va fer servir com a quarter general dels soldats suïssos (1652).

El 1680, l'orde dels Carmelites Calçats va construir un gran edifici amb façana principal a la Rambla. El conjunt el formaven l'església, la porteria, el claustre que comunicava amb les aules del col·legi, la zona de serveis (amb el refector, la cuina, el rebost, el forn, la cisterna i el cobert per a la llenya) i les cases que pertanyien a les dependències de l'antic col·legi; més enllà d'aquestes cases hi havia els jardins i, més lluny encara, a l'altre costat d'uns marges de pedra, els horts de la comunitat. On avui s'alça el Palau Güell hi havia aleshores l'hort més petit, a tocar de la tanca que el separava dels jardins de les cases del col·legi. Entre 1694 i 1698, com a conseqüència de la guerra dels Nou Anys, l'edifici va ser utilitzat com a hospital militar, i l'indret més apartat de l'hort, gairebé adossat als marges que en senyalaven el límit de migdia, es va fer servir com a cementiri per enterrar-hi els soldats que hi morien, víctimes de les

ferides o com a conseqüència de la complicació de les malalties infeccioses que patien.

El 1784, amb motiu de l'obertura del carrer Conde del Asalto (actual carrer Nou de la Rambla), dirigida per l'enginyer Carles Cabrer, es va projectar la urbanització dels terrenys ocupats pel col·legi, afectat pel nou vial, i els solars resultants van quedar dividits en parcel·les a banda i banda del nou carrer. El col·legi dels carmelites es va construir de nou, a la banda nord del carrer Nou. El nou edifici del col·legi envaïa una part del traçat de l'antiga Rambla, l'amplada de la qual s'havia reduït segons projecte de l'enginyer Climent Espina. Les obres del col·legi van ser dirigides per l'arquitecte Narcís Serra i executades pels mestres de cases carmelitans fra Pere Codina i fra Jaume Carrera, i pel fuster fra Bernat. El dia 11 d'abril de 1789, es va beneir la nova capella, d'estil neoclàssic, com la resta del conjunt del col·legi, el qual es va disposar al voltant d'un claustre de grans dimensions (17,5 x 15,45 m). Al primer quart del segle XIX, l'edifici patiria una sèrie de canvis d'ús: durant la guerra del Francès (1808-1814) es va convertir en l'*Hôtel de la Paix* i, entre 1820 i 1822, a causa de l'apropiació dels béns eclesiàstics per part de l'Estat, primer va ser usat com a caserna dels batallons republicans d'en Costa, i després l'Ajuntament de Barcelona el va destinar a escola de Medicina.

El 19 de maig de 1786, el col·legi carmelità va establir el solar on un segle més tard es construiria el Palau Güell a Pere Visa, mestre de cases de Barcelona, a canvi del pagament d'un cens anual de 58 lliures, 10 sous i 6 diners (el 5 d'abril següent van ser reduïdes a 47 lliures). El sis d'octubre de 1815, Maria Visa de Brú, vídua de Pere Visa, i el seu fill Miquel Visa i Brú, venien una casa amb dos portals exteriors, construïda en la parcel·la, al forner Agustí Mas. El 1844, l'antiga casa dels Visa ja havia estat convertida en dos edificis, que ocupaven respectivament els números 3 i 5 del carrer Conde del Asalto. La número 3 passaria a ser propietat de Maria Toll i Serra, i la número 5 quedà com a propietat d'Agustí Mas; aquesta casa comptava amb planta baixa i cinc pisos, i va ser reformada pel mestre d'obres Esteve Bosch Gironella, segons consta en els plànols de l'Arxiu Municipal Administratiu de Barcelona, signats el 1844.

Eusebi Güell i el procés constructiu del Palau

Eusebi Güell i Bacigalupi, per a qui l'arquitecte Antoni Gaudí i Cornet va projectar i construir el Palau entre 1885 i 1890, va néixer a Barcelona el 15 de desembre de 1846 en el si d'una família originària de Torredembarra (Tarragona). El seu avi, Pau Güell, es va dedicar al comerç amb Amèrica i es va instal·lar a Santo Domingo, on va fer una fortuna que va perdre després. L'única herència que va deixar al seu fill Joan va ser la dels estudis de pilot de la flota mercant. Amb uns pocs cops d'astúcia i sort, Joan Güell es va fer també amb una considerable fortuna, dominant pràcticament el mercat de l'Havana. En tornar a Catalunya va crear una sèrie d'indústries dedicades a la maquinària pesada i al tèxtil. Del seu matrimoni amb Francesca Bacigalupi, en va néixer Eusebi, l'hereu, que va estudiar dret, economia i ciències a Barcelona, França i Anglaterra, i el 1871 es va casar amb Isabel López Bru, filla del primer marquès de Comillas, qui també devia la fortuna i el títol a les seves activitats comercials amb Amèrica.

El matrimoni Güell-López va fixar la seva residència al palau Fonollar, del carrer Portaferriassa, el jardí del qual era contigu al palau on vivien els marquesos de Comillas. Pocs anys després, van voler fer-se una residència pròpia, ja que la primera era llogada.

En aquella època, les noves residències urbanes de la burgesia acomodada barcelonina ja començaven a fer-se a l'Eixample, que des de 1860 anava ocupant el pla que s'estenia entre la ciutat i els pobles del voltant. El matrimoni Güell, però, per bastir la nova residència, va triar una altra zona de la ciutat vella que encara conservava un caràcter residencial, al voltant de la Rambla. En l'opció va influir decisivament el seu lligam amb aquest sector de la ciutat, on Eusebi Güell havia nascut i on va viure fins que es va casar. Güell va voler construir-se la casa ben a prop de la residència paterna, avui encara existent, que el seu pare havia adquirit a la Rambla l'any 1862.

El nou edifici es va aixecar al carrer Nou de la Rambla, que fins al 1978 va mantenir el nom antic de Conde del Asalto, en record de qui va promoure'n

l'obertura. Per edificar el Palau, Eusebi Güell va comprar, el juliol de 1883, la casa número 3 del carrer Nou de la Rambla a Maria Toll i Serra per 196.000 pessetes. El juliol de 1886, compra la casa veïna, número 5, a la família Boada Mas. Quan ja s'havia iniciat la construcció del Palau, compra a Jaume Raventós, l'octubre de 1887, la finca número 3 del carrer de Lancaster, a ponent; aquesta tenia dues portes, l'una que donava accés a la planta baixa, al darrere de la qual hi havia un pati i una quadra, i l'altra que menava als pisos alts. A més, per assegurar-se al màxim la respectabilitat dels veïns de les cases del costat, va comprar la número 9 del mateix carrer Nou (cantonada al carrer Lancaster, núm. 1) a Carme Ferrer i Prats, que es va veure obligada a subhastar-la el 1894, i, més tard, també adquireix les números 5 i 7 del carrer de Lancaster. En canvi, la casa número 7 del carrer Nou, contigua al Palau, mai no la va poder adquirir. Sembla que Gaudí, l'amistat del qual amb Güell s'havia anat afermant, va realitzar molts dibuixos per a la nova residència. Els plànols definitius —tot i que en realitat l'obra no s'hi va ajustar—, datats el 10 de juny de 1886, van ser presentats a l'Ajuntament de Barcelona el 12 de juliol del mateix any, amb la sol·licitud del permís d'obra.

El 17 de juliol, el cap de la Sección de Edificaciones y Ornato, l'arquitecte municipal Antoni Rovira i Trias, va emetre un informe tècnic en el qual desestimava el projecte, ja que, segons ell, la tribuna projectada no s'ajustava a la normativa vigent. La reacció i les influències de Güell no es van fer esperar: set dies més tard, la Comisión de Fomento aconsellava desestimar l'informe de l'arquitecte municipal, i el 27 de juliol l'Ajuntament va aprovar el projecte.

Les obres van començar pocs mesos després seguint l'esquema funcional dels plànols presentats, encara que amb modificacions substancials. L'octubre de 1887 Güell va comprar la casa número 3 del carrer Lancaster per poder ampliar el Palau amb un cos que no es contemplava en el projecte original.

Güell va viure pocs anys a la casa del carrer Nou de la Rambla. El 1914 es va traslladar a la nova casa de la urbanització que ell mateix va promoure i que també va dissenyar Gaudí, la qual es convertiria més tard en el *Parc Güell*. El seu fill gran, Juan Antonio, encara romandria en el Palau alguns anys, fins al 1936. Sembla que el Palau va ser confiscat durant la guerra, fet que no ha estat possible confirmar, i, fins i tot, que hi va haver una *txeca* (calabós utilitzat per la policia comunista), però tampoc no s'ha trobat documentació que ho acrediti. El que és cert és que una de les dependències del soterrani va servir de presó de delinqüents i lladres, segons es desprèn dels grafitis que hi ha a les parets, escrits el 1940, un cop acabada la guerra. En tot cas, el Palau no va patir desperfectes ni durant la Guerra Civil ni després, i l'absència d'elements decoratius —com ara els de l'oratori— sembla més aviat causada pel desmantellament del Palau per part de la pròpia família Güell.

L'hereva del Palau, Mercedes Güell, el va cedir a la Diputació de Barcelona el 1945, mitjançant un conveni que li atorgava un vitalici anual de 25.000 pessetes i establia la condició que no s'enderroqués ni es transformés l'edifici. La Diputació hi va instal·lar provisionalment serveis poc adients a la seva estructura, com ara el de les travesses de futbol, que llavors gestionava la corporació provincial. Finalment, el 1954, l'edifici va ser habilitat com a estatge de la Biblioteca i Museu del Teatre —anomenat Museu d'Art Escènic a partir de llavors—, dependents de l'Institut del Teatre. La biblioteca i el museu es van ampliar, l'any 1974, amb la creació d'una secció de cinema, de manera que l'entitat va passar a dir-se Museu del Cinema i de les Arts de l'Espectacle, i el 1978 va adquirir la denominació complementària de Centre d'Estudis i Documentació de les Arts de l'Espectacle i de la Comunicació (CEDAEC). Sembla que els Güell es van endur tots els mobles que hi havia al Palau, que havien estat dissenyats per Gaudí, Camil Oliveras i Francisco Vidal. Alguns van aparèixer després en subhastes públiques, i els més innovadors pel que fa al disseny, creacions de Gaudí, són al museu del Parc Güell o en cases particulars.

III. ANTECEDENTS I OBJECTIUS³

³ La informació necessària per elaborar aquest epígraf ha estat extreta de BUXADÉ, MARGARIT, 1983: 149-156; CARBÓ, LACUESTA, MORENO, 1986: 109-112; GONZÁLEZ, LACUESTA, 1995: 179-200.

Antecedents

Les primeres obres importants de restauració del Palau Güell des que va passar a ser propietat de la Diputació van fer-se cap al 1972, i el 1975 el Servei va redactar un projecte d'adequació i reestructuració del museu, que va comportar la creació d'uns nous sistemes de catalogació i d'exhibició. El director d'aquest projecte va ser Camil Pallàs, cap del Servei en aquella època.

El juliol de 1982, el Servei, poc després de produir-se la seva reorganització arran del nomenament d'Antoni González com a nou cap, va assumir de forma explícita la responsabilitat de la conservació del Palau. Va ser llavors quan es va posar en marxa per primer cop un procés de recerca sobre l'edifici, tant històrica com constructiva. Per encàrrec del Servei, els arquitectes Carles Buxadé i Ribot i Joan Margarit i Consarnau van redactar una diagnosi de l'estat de conservació de l'edifici i de la seva estructura. Paral·lelament, se'n van iniciar els treballs de restauració. Entre l'abril de 1983 i el juliol de 1984, segons l'esmentada diagnosi, el Servei va portar a terme la restauració general de les façanes principal i mitgera de l'edifici (dirigida pels arquitectes Buxadé i Margarit), i també obres de reparació, conservació i pintura de diverses dependències en els locals ocupats pel Museu de les Arts de l'Espectacle.

Entre 1985 i 1989, van prosseguir els treballs de conservació de l'edifici i d'arranjament de les dependències del museu. Després, les aportacions econòmiques de la pròpia Diputació, del Ministeri de Cultura i de la Comunitat Europea van permetre una actuació restauradora més intensa que, entre 1990 i 1992, es va localitzar fonamentalment a la façana i a la terrassa de migdia, al terrat i a l'interior.

Amb motiu de la celebració de l'Any Internacional Gaudí 2002, en commemoració del 150è aniversari del seu naixement, la Diputació de Barcelona va organitzar al Palau Güell una exposició com a contribució als nombrosos actes que es van

celebrar arreu.⁴ Paral·lelament als treballs de l'exposició, es van prosseguir les obres de restauració de l'edifici i es van restaurar alguns elements puntuals. A més de condicionar l'espai de les golfes, que va acollir l'exposició gràfica, es van pintar les parets dels espais que s'havien d'obrir al públic amb la gamma de colors que havien tingut originalment i que s'havien conegut i plasmat en una carta de colors; es van restaurar la gelosia i la barana de la tribuna mirador dels músics, i també la barana del teclat de l'orgue, totes dues contigües al saló principal; i, finalment, es van restaurar les vidrieres policromes de l'escala noble i de la sala de billar, sofàs i bancs, butaques i cadires, taules i tauletes, calaixeres, arquimeses i secreters, tapissos, llums, escultures, quadres i d'altres elements decoratius.

Dins del marc dels treballs de conservació i restauració del Palau, s'han realitzat fins ara tres petites actuacions amb mètode arqueològic. La primera va tenir lloc els dies 17 i 18 d'abril de 1986, sota la direcció de Xavier Fierro Macía. L'objectiu era esbrinar el perfil original de la terrassa del Palau, informació imprescindible per desenvolupar-hi el projecte previst. La terrassa havia patit diverses reparacions i emmascaraments a causa de les obres de manteniment fetes amb anterioritat pel Servei de Construccions Civils, i se'n desconeixia l'aparença original. La recerca arqueològica va permetre identificar les cotes del nivell original de la terrassa i recuperar-les mitjançant un sòl nou que n'imitava l'aparença. La segona intervenció es va fer a les cotxeres de la planta baixa entre el 9 i el 13 de març de 1992, sota la direcció d'Albert López Mullor. Com havia passat a la terrassa, en aquest indret també s'havien dut a terme, al llarg del temps, diverses modificacions del terra, que ocultaven el paviment original. Amb aquesta breu actuació es van poder recuperar els trets bàsics del primer sòl i es van determinar la morfologia i la cronologia relativa de les modificacions que aquell sector de la planta baixa havia patit.⁵

Finalment, el mes de novembre de 2003, Xavier Fierro va fer el control arqueològic de quatre sondeigs corresponents a la primera fase dels estudis geotècnics del subsòl del Palau. En aquest cas, es tractava de treballs

⁴ LACUESTA, 2004: 97-112.

⁵ LÓPEZ MULLOR, 1992 [inèdit].

d'exploració per determinar la morfologia dels elements de drenatge, les característiques de l'estratificació del terreny i les potencialitats arqueològiques de la zona.⁶

Objectius

Tenint en compte, d'una banda, la necessitat d'efectuar una sèrie de sondeigs geotècnics per diagnosticar l'estat dels fonaments dels pilars de la planta soterrani del Palau Güell, i de l'altra, el fet que aquestes cales havien d'afectar invariablement una zona de possible interès arqueològic, es va promoure, segons allò que estableix el Decret 78/2002, la recerca preventiva que ressenyem. Aquest control arqueològic de les cales d'exploració estructural obertes al soterrani del Palau Güell es va efectuar entre el 19 de gener i l'11 de març de 2005. El pla de treball preveia l'obertura manual de 29 cales, adossades als fonaments dels pilars i de les parets perimetrals, fins a descobrir i acotar la fondària de la base dels fonaments i definir la tipologia dels materials de suport. La situació i extensió dels sondeigs⁷ va ser definida pels responsables de la direcció de l'obra⁸ i pels tècnics encarregats de les prospeccions geològiques,⁹ d'acord sempre amb les característiques del paviment del soterrani, format per lloses irregulars de pedra calcària, col·locades de manera poligonal. El perfil de les cales geològiques es va haver d'adaptar, doncs, a la planta irregular de les lloses amb la intenció de no haver-ne de trencar cap. Totes es van realitzar d'acord amb les instruccions del corresponent protocol d'actuació,¹⁰ de manera alterna, i amb la prevenció de seguretat que un cop n'hi hagués una d'oberta i documentada, es procedís, abans d'excavar-ne una altra, a l'extracció i assaig de les mostres necessàries i

⁶ FIERRO, 2003 [inèdit].

⁷ Vegeu figura 2.

⁸ La direcció facultativa de l'obra és a càrrec dels arquitectes Antoni González Moreno-Navarro, cap del Servei, i Pau Carbó Berthold, tècnic assessor-conservador del Palau Güell, i de l'arquitecte tècnic de plantilla Jaume Bassas Carné.

⁹ Antoni Batlle Díez i Pere Mascareñas Rubiés, de Geoprojectes, S.L.

¹⁰ Els detalls es poden consultar a l'annex III de l'*Estudi geotècnic per a la diagnosi de l'estat actual de fonamentació de l'edifici del Palau Güell, al carrer Nou de la Rambla, 5. Barcelona. 2a intervenció geològica*, memòria dels treballs geològics encarregats l'any 2005 per l'SPAL a Batlle&Mascareñas Geoprojectes, S.L.

a segellar-la de nou, sempre tenint en compte la capacitat de compactibilitat dels materials usats per reomplir-la. Només en cinc d'aquests sondeigs, l'exploració va detectar restes arqueològiques, fossin rebliments d'aportació antròpica o estructures diverses d'obra. En aquests casos, i abans de continuar amb els estudis geotècnics, es va procedir a documentar-les fent servir el mètode de registre arqueològic habitual a les excavacions del Servei, inspirat en la seqüència estratigràfica que va proposar E. C. Harris.

Pel que fa a la descripció dels treballs efectuats, hem preferit mantenir la singularitat de cadascun dels cinc sondeigs, sense unificar-los en una enumeració estratigràfica correlativa. Igualment, i per fer més comprensible la narració, hem proposat una nova nomenclatura per identificar els sondeigs, sense perdre, en cap cas, la doble denominació anterior —definides al llarg de les dues fases d'intervenció per la direcció tècnica de l'obra a partir de determinades coordenades estructurals—, i que apareix esmentada entre parèntesi. L'aparició de restes òssies humanes disperses va exigir la col·laboració dels tècnics de la Unitat d'Antropologia del Departament de Biologia Animal, Biologia Vegetal i Ecologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, dirigits per Assumpció Malgosa, que n'han procedit a l'inventari i l'estudi.

Finalment, amb la interpretació i datació de les troballes localitzades en els sondeigs, hem elaborat unes conclusions amb les dades que s'han aplegat en el si dels diversos horitzons cronològics del jaciment.

IV. DESCRIPCIÓ DELS SONDEIGS

Sondeig A

(primera fase: FM, cales de la botiga SE i NO; segona fase: PY(V)16.0 SOT (20.5-27.0) MR CL/01)

Situació i descripció (fig. 3-4 i 11-13)

Es tracta de dues cales excavades a la planta baixa de l'edifici, a l'espai que ocupen les dependències de la botiga del Palau. El control arqueològic es va iniciar arran de l'aparició de diferents estructures muràries que es van interpretar associades a etapes anteriors a la urbanització del solar per Antoni Gaudí.

El primer sondeig es va efectuar a la cantonada sud-est, just en l'accés a una petita sala rectangular que fa les funcions de magatzem de la botiga. Tenia unes dimensions aproximades d'1,50 m de llargada i 60 cm d'amplada; la recerca arqueològica es va aturar per raons de seguretat estructural a uns 90 cm de profunditat, sense haver-ne enllestit del tot l'excavació de la seqüència estratigràfica. El segon sondeig, obert a l'interior d'aquesta habitació i adossat a l'angle nord-oest, mesurava gairebé 1,20 m de llarg i 80 cm d'ample. Com ja havia passat en la cala anterior, l'exploració arqueològica es va aturar per decisió tècnica en una cota aleatòria, a 1,60 m de profunditat. Com que tots dos sondeigs compartien la mateixa seqüència estratigràfica, hem preferit, en aquest cas, elaborar una descripció unitària dels treballs efectuats.

Seqüència estratigràfica (fig. 3-4)

En primer lloc, vam extreure les rajoles (unitat estratigràfica 1), del paviment de la botiga. Aquestes peces rectangulars, que mesuraven 64 cm x 39,5 cm x 2,5 cm, havien estat col·locades l'any 1992 en el decurs de les obres de restauració d'aquest espai, dirigides per l'arquitecte Pau Carbó Berthold. Per sota, apareixien tres capes estèrils (u.e. 2, u.e. 3 i u.e. 4) dipositades aleshores per anivellar el terreny i que s'adossaven a les parets perimetrals de l'estança; la preparació 2 era una solera de morter molt dur i compacte, mentre que la

unitat 3 era un estrat més aviat tou, de color grisós i format per sorra, calç i llims, i la capa 4, finalment, estava constituïda per un llit de sorres de color vermell clar i consistència igualment tova.

Sabem, que aquest espai de la botiga és un rectangle afegit al perímetre original de l'obra. D'aquesta manera, per sota dels estrats relacionats amb les obres de manteniment que el nostre Servei hi ha dut a terme aquests darrers anys, apareixia la seqüència estratigràfica associada a la fase de construcció del Palau. Així, un cop extreta la darrera capa de preparació del paviment actual (u.e. 4), vam trobar, en totes dues cales, estrats dipositats en el moment de les obres dirigides per Gaudí. Al sondeig obert a l'entrada d'aquesta habitació, que anomenem A₁, vam documentar un rebliment (u.e. 5) d'argila, sorra, llims, grumolls de morter de calç i fragments esberlats de teules i maons, que omplia els carcanyols de la volta del soterrani i s'adossava als murs preexistents 6 i 7. Aquesta capa de color marró fosc i consistència força tova, va proporcionar un conjunt considerable de porcellanes i ceràmiques comunes oxidades i vidriades, algunes decorades de melat i negre. A la cala A₂, també es va identificar un estrat (u.e. 18) format per argiles i grumolls de formigó i de morter de calç, de color gris fosc, amb variacions cromàtiques que abasten des del marró intens fins al negre, i consistència dura. Tot i que va resultar estèril, la posició que ocupava en la seqüència estratigràfica —contemporani de l'envà 9 i del seu fonament 10, i adossat al pany 11, un mur que com ara 6 i 7, ja eren dempeus abans de les obres del Palau—, ens permeten associar-lo al moment de construcció de l'edifici de Gaudí.

A continuació, vam excavar a A₁ un rebliment (u.e. 8) de color marró fosc i consistència dura i compacta, compost per argila i grava, que va proporcionar gran quantitat de material arqueològic. Tot i mantenir-se la presència abundant de ceràmiques comunes oxidades i vidriades, desapareixien les porcellanes que caracteritzaven la unitat 5 i creixia exponencialment el nombre de ceràmiques blaves catalanes, identificant-ne, fins i tot, alguns fragments decorats amb l'orla de la ditada, que es troba gairebé sempre representada a l'ala dels plats, acompanyant un motiu central, i que ha estat datada des de

mitjan segle XVII,¹¹ —tot i que, més recentment, es va considerar pròpia del primer i segon terços d'aquesta centúria—¹², i d'altres, un parell de fragments de plats, amb ornamentacions de l'anomenada influència francesa, un material que es pot datar a mitjan segle XVIII.¹³ Aquesta capa s'adossava a la que podríem anomenar cara exterior de la paret 7, un mur orientat d'est a oest, que limita a migdia el soterrani del Palau i on recolzen les voltes que el cobreixen. Igualment, l'estrat 8 s'adossava al mur 6, la façana posterior de llevant del Palau; aquest mur, clarament anterior a l'etapa de Gaudí, presenta una factura força homogènia, amb pedres de mida mitjana, majoritàriament quadrades, col·locades en filades més o menys horitzontals, alternades amb maons i teules, i arrebossat amb morter de calç blanc, molt sorrenc, tot i que, sovint, apareixen alguns trams amb restes molt malmeses d'una capa d'enlluït de color negre. La paret 7, perpendicular a aquesta, s'hi adossava. Arribats a aquest punt, la direcció tècnica de l'obra va decidir aturar els treballs al sondeig A₁; tot i que no s'havia exhaurit la seqüència arqueològica, es va considerar que la informació obtinguda era suficient per a les necessitats del projecte d'intervenció.

Contràriament, al sondeig A₂, i tenint en compte que la unitat 9, la paret mitgera que marca el límit de la propietat, s'acabava, es va decidir continuar la recerca per avaluar les característiques dels sediments antròpics dipositats en aquell sector. D'aquesta manera, es van excavar un seguit de cinc estrats de rebliment, dels quals, només un (u.e. 17), precisament el que es trobava a més profunditat, va proporcionar un conjunt remarcable de material arqueològic. Tots cinc s'adossaven al mur 11, orientat de nord a sud, i que delimita pel costat del carrer Nou de la Rambla la propietat del Palau Güell. Aquest mur presentava molt bona factura, similar a la paret 6, amb pedres de mida mitjana, majoritàriament quadrades, col·locades en filades més o menys horitzontals, alternades amb maons i teules, i tot arrebossat amb morter de calç. La seqüència estratigràfica s'iniciava amb els rebliments 13 i 14, pràcticament idèntics, que contenien argiles de color marró fort, amb abundants graves,

¹¹ BATLLORI, LLUBIÀ, 1974: 73.

¹² TELESE, 1991: 131.

¹³ BATLLORI, LLUBIÀ, 1974: 77.

sorres i llims, i que es diferenciaven únicament perquè el segon aportava una major quantitat de cendres. Tots dos eren estèrils. Per sota, apareixia una capa (u.e. 15) molt homogènia de rebuig de material metàl·lic de cocció, amb escòria ferruginosa de mides diferents, però majoritàriament de gran volum, cendres i argiles cremades (fig. 13). Abans de documentar l'estrat 17, vam excavar un rebliment (u.e. 16) molt tou i prim de sorra i cendres, força humit i, com els anteriors, estèril. Com ja hem esmentat més amunt, la unitat 17, una capa agrumollada, compacta i humida d'argiles fosques, va proporcionar —per contrast amb els rebliments anteriors— un bon grapat de petits fragments ceràmics. Cal destacar la presència d'una dotzena procedents de teules vidriades, amb cromatismes diferents depenent de la presència més o menys intensa de ferro, coure o plom en l'elaboració i cocció de les peces, i, també, uns quants de ceràmica blava catalana decorada amb les orles de la *ditada*, de la *corbata* —un tema produït de 1720 a 1770—¹⁴ i de la *botifarra* —de finals del segle XVII i començament del XVIII.¹⁵ Abans d'exhaurir l'excavació d'aquest estrat i atenent a l'estretor (tot just 60 cm) i profunditat (més d'1,60 m) de la cala, es va decidir aturar l'exploració, cloure els treballs de documentació gràfica i tornar a tapar-la.

¹⁴ TELESE, 1991: 131.

¹⁵ BATLLORI, LLUBIÀ, 1974: 74.

Sondeig B

(primera fase: R/B; segona fase: PY(V)06.0 PX (V) 19.0 CL/01)

Situació i descripció del sondeig (fig.5 i 14-16)

Estava situat a tocar de la cara meridional del pilar cruciforme que ocupa la part més centrada de la crugia meridional del soterrani.

El paviment de grans lloses irregulars de pedra calcària i planta poligonal va condicionar, com en totes les altres cales d'exploració geotècnica obertes a la planta soterrani del Palau, les dimensions d'aquest sondeig. Calia adaptar-se al perfil de les peces del paviment amb l'objectiu de no trencar-ne cap i tornar a situar-les senceres en la posició original. En aquest cas, però, l'aparició, per sota de la preparació de paviment, d'un dipòsit o cisterna de planta quadrada, va facilitar l'adequació de les mides del sondeig a uns cànons més adients amb la metodologia arqueològica, aproximadament uns 90 cm de costat. La recerca es va aturar, per raons de seguretat estàtica de l'edifici i sense haver buidat del tot els rebliments que amortitzaven el dipòsit, cap els 120 cm de profunditat.

Seqüència estratigràfica (fig. 5)

El paviment (u.e. 1) del soterrani del Palau està format, com ja hem apuntat en el paràgraf anterior, per lloses irregulars de pedra calcària i planta poligonal, lligades amb argamassa de calç molt consistent. Les peces més grans tenen entre 80 cm i 1 m de llargària, de 60 a 80 cm d'amplària i un gruix variable d'entre 10 i 13 cm. Aquest sòl s'adossava a la cara oriental del pilar cruciforme (u.e. 3), bastit amb maons de 30 cm x 15 cm x 3 cm de gruix, col·locats de llarg i través, i units amb argamassa de calç, d'àrid molt fi, i amb les juntes enfonsades. Per sota del paviment 1 apareixia la seva preparació (u.e. 2), una capa molt dura i prou consistent, que presentava fragments esberlats de pedra barrejats amb ciment, grumolls d'argamassa de calç, sorra, morter i força teules. Aquest nivell de preparació s'adossava a la banquetta de fonamentació del pilar 3, formada per maçoneria de pedres calcàries petites, col·locades en filades horitzontals i

l·ligades amb argamassa de calç. Recolzava directament sobre la paret occidental (u.e. 7) d'una estructura que vam relacionar amb el circuit de recollida d'aigües del Palau. Aquesta paret (u.e. 7), com les altres que conformaven el perímetre del dipòsit (u.e. 6 a migdia i u.e. 8 a ponent; el costat de tramuntana no es va localitzar, ja que estava situat més enllà dels límits del sondeig) estava bastida amb maons de 30 cm x 15 x 3 cm col·locats a plec de sardinell, i presentava un orifici de secció quadrada (u.e. 12) d'uns 12 cm de costat, situat a 1 m de fondària de la cota del paviment 1, amb la funció de fer de sobreeixidor del dipòsit quan el nivell de les aigües arribés a aquesta cota. D'altra banda, a la paret de ponent (u.e. 8) vam identificar una altre forat (u.e. 13) de dimensions i característiques formals similars, situat en una fondària de 70 cm respecte de la cota del terra de lloses. La funció d'aquest orifici, en aquest cas, estava clarament relacionada amb l'evacuació de les aigües pluvials procedents del pati de llums interior del Palau.

Per sota del estrat d'anivellament i preparació del paviment de lloses del soterrani, va aparèixer la solera (u.e. 5) de la base del primer ascensor instal·lat a l'edifici (fig.16). Aquesta capa formada per maons i blocs de pedra recolzava i s'adossava a les parets del pou, amortitzant-ne l'ús original. Imbricats amb aquest terra hi vam identificar encara el pericó, els ganxots i altres ferrallots del mecanisme hidràulic de l'estructura elevadora (fig.15). Un cop extreta aquesta base, i successivament, vam excavar una sèrie de rebliments adossats a les parets del dipòsit. En primer lloc, l'estrat 9, una capa de grava i argila, de color marró fosc i consistència tova, que va proporcionar, a part d'escòria ferruginosa, uns quants fragments, força escadussers, de ceràmica comuna moderna i terrissa blava catalana decorada amb l'orla de la malla, un motiu que es troba tant en les escudelles com en els plats, i que es classifica dins de les anomenades orles diverses, que es poden datar entre 1600 i 1635, tot i que perduren, en alguns casos, fins al 1670.¹⁶ A continuació, un altre estrat fèril (u.e. 10), en què tot i la similitud taxonòmica amb el rebliment 9, pel que fa a l'origen i textura dels components, hi havia prou elements per diferenciar-los, sobretot si tenim en compte la presència abundant de material constructiu de rebuig, amb restes d'arrebossat de calç, clapes d'estuc i fragments de teules, maons i rajoles

¹⁶ TELESE, 1991: 105-129.

decorades. Finalment, vam iniciar l'excavació d'un estrat força tou i humit (u.e. 11), format per argiles quaternàries, llims i matèria orgànica vegetal. Aquesta capa s'adossava a les parets del dipòsit i rebria tant el conducte del desguàs (u.e. 13) com del sobreeixidor (u.e. 12). Arribats a aquest punt i com ja hem avançat en l'epígraf dedicat a la situació i descripció del sondeig, es va aturar la recerca per raons de seguretat estàtica.

Sondeig C

(primera fase: Q/R - FP 2; segona fase: PY(V)13.0 PX (V) 17.5 CL/01)

Situació i descripció del sondeig (fig. 6 i 17-18)

A tocar de la cara meridional del pilar rectangular que està situat en la façana posterior del Palau. Aquest element, que mesura 2 m de llargada i 60 cm d'amplària, sustenta una gran càrrega estructural i permet, a partir de les dues obertures que genera, l'accés des del soterrani del Palau al pati de llums interior.

L'aparició, un cop iniciada l'excavació dels primers estrats, d'abundants restes òssies humanes, va condicionar els límits del sondeig. D'aquesta manera, i després de petites i successives ampliacions per mirar de determinar les característiques de la necròpolis localitzada, les dimensions de la cala exploratòria van assolir els 2 m de llargada, adossats a una de les cares del pilar rectangular, per una amplària molt variable, que oscil·lava entre els 80 i els 180 cm.

Seqüència estratigràfica (fig. 6)

Un cop enretirades les lloses del paviment 1 i excavada la preparació (u.e. 2) —una capa que, com ja havíem experimentat en la recerca del sondeig B, va caldre, a causa de la duresa que presentava, extreure-la amb l'ajut d'un martell pneumàtic—, va aparèixer la banquetta de fundació (u.e. 4) del pilar 5. Aquest pilar de planta rectangular està bastit amb els tradicionals maons de 30 x 15 x 4 cm. En aquest cas, però, no es van utilitzar per construir-lo peces senceres, sinó que totes les filades presenten entre 1 i 3 maons per cara, tallats de llarg, amb una amplària d'entre 6 i 8 cm. Les juntes horitzontals es van omplir amb argamassa de calç, d'àrid molt fi, mentre que les degollades apareixen totalment buides. Pel que fa a la seva banquetta (u.e. 4), està formada per maçoneria de pedres calcàries petites, col·locades en filades horitzontals i lligades amb argamassa de calç. Sobresurt entre 40 i 50 cm de la perpendicular

del pilar, l'alçària fins a recolzar en el terreny natural és de 88 cm i el coronament es troba a 22 cm dessota el cim del paviment.

Per sota de la preparació 2, vam localitzar un estrat de rebliment (u.e. 3) de color vermell tirant a marró i consistència força dura, format per argiles, carbons, llims, sorra, grumolls de morter de calç, fragments de teules, maons i cairons, i un conjunt molt nombrós de ceràmica comuna moderna, sobretot vaixel·la blava de taula decorada amb els motius de les anomenades *Orles diverses*, *Ditada* i de *Transició* —que presenta dissenys i motius ornamentals molt més austers i senzills, similars a les produccions de Poblet i que es poden datar a partir de la segona meitat del segle XVII o del darrer quart d'aquesta centúria.¹⁷ Si més no, allò que més va sobtar va ser l'aparició d'una gran quantitat de restes òssies humanes disperses, esmicolades i clarament inconnexes. Resultava del tot impossible individualitzar cap sepultura, i els inhumats semblaven haver estat abocats sense cura, remenats amb posterioritat i, fins i tot, disgregats per encabir-n'hi de nous. Tot plegat, apuntava la possibilitat de trobar-nos davant d'una fossa comuna, clarament anterior a les obres que van transformar aquest solar en la seu del Palau Güell. A favor d'aquesta lectura cronològica estava la trinxera practicada per construir els fonaments del pilar rectangular. Aquesta rasa (u.e. 9) tallava successivament, a part de l'esmentada unitat 3, d'altres rebliments coetanis (u.e. 7 i u.e. 8) caracteritzats també per la presència de restes òssies humanes i diversos fragments de ceràmica comuna que es poden datar de final del segle XVII. La unitat estratigràfica 7 era un rebliment de color gris fosc i consistència força dura i compacta. Bàsicament, estava format per argiles, carbons, llims, fragments escadussers de ceràmica blava catalana i, com a la capa 3, d'una gran quantitat d'ossos esmicolats i inconnexos, i grumolls de calç. Ara bé, a diferència de l'anterior, gairebé desapareixia el material constructiu de rebuig. Aquí tan sols hi comptabilitzàvem un tros de teula. Per sota seu, vam excavar, abans d'arribar al terreny natural, un altre estrat d'aportació antròpica (u.e. 8), tallat per la trinxera de fundació (u.e. 9) del pilar 5 i en el qual, tot i que encara presents, els ossos eren pràcticament testimonials. També desapareixien els

¹⁷ TELESE, 1986: 44.

llims i els grumolls de calç, tan característics dels estrats superiors. Finalment, vam localitzar la unitat 10, un estrat d'argiles quaternàries, de color marró, força toves, plàstiques i considerablement humitejades per les capes freàtiques, que després trobaríem arreu en els diferents sondeigs geotècnics que es van practicar al soterrani del Palau. En aquest nivell, on també identificàvem llims i alguns petits fragments de closques esmicolades de cargols de terra, hi recolzava el basament 4.

Sondeig D

(primera fase: F/M - FP 1; segona fase: PY(V)13.0 PX (V) 26.0 CL/01)

Situació i descripció (fig. 7 i 19-21)

Aquest sondeig es va obrir a la rampa que, adossada a la banda de migdia del Palau, baixa suaument des de la planta baixa cap al soterrani. Aquest accés era utilitzat per fer baixar els cavalls des del vestíbul fins a les quadres, i dóna a un petit pati interior que oreja les cavallerisses i recull les aigües de pluja, i on encara es conserven dos caps de gos de ferro colat amb les baules corresponents per lligar els animals.

Les dimensions del sondeig, situat pràcticament a tocar de l'entrada al soterrani i adossat al pany de llevant que fa de paret mitgera amb la finca veïna, eren de 2 m de llargada i uns 80 cm d'amplària. És va assolir el terreny natural a una profunditat aproximada d'1,40 m.

Seqüència estratigràfica (fig. 7)

En primer lloc, es va extreure el paviment de còdols (u.e. 1) de la rampa d'accés a la planta soterrani del Palau, i, a continuació, les successives capes de preparació (u.e. 4, 5 i 6), formades per nivells molt minsos de morter i sorra de platja, absolutament estèrils. Totes tres capes s'adossaven a les parets 2 i 11. La primera és el mur que, orientat en direcció nord a sud, limita a ponent la rampa d'accés al soterrani del Palau. Té un aparell regular format per filades més o menys horitzontals de blocs de pedra i carreus de mida mitjana o gran, intercalats amb panys de paret fets amb maons. L'acompanyava una rasa de fundació (u.e. 10) que s'iniciava just per sota de la capa 6 i que tallava un conjunt de rebliments anteriors. El mur 11, solidari de la paret 2, condiciona el gir de la rampa cap a l'interior de les antigues cavallerisses i funciona també com a element arquitectònic comú a les dues propietats. Està bastit amb maons i blocs de pedra irregular, i recolza en els fonaments d'un altre mur de grans proporcions i solidesa (u.e. 3), perpendicular a la unitat 2 i amb uns 60

cm d'amplada (fig. 19-20). Aquesta estructura —nosaltres creiem que, atenent a la factura que presentava, ha de tractar-se d'una banqueta i no pas d'una paret vista—, estava orientada de nord-est a sud-oest i presentava un aparell maldestre format per grans blocs de pedra poc escantonats, units sense cap rigor amb abundant morter de calç, que regalimava arreu, i fragments esberlats i ben visibles de ceràmica en algunes juntes. Presentava esquerdes importants i tot feia pensar que va ser construïda a partir d'una rasa indestruïble que tallava una sèrie d'estrats que, com veurem més endavant, aportaven prou material arqueològic per permetre'n una filiació antiga. Recolzava directament sobre les argiles quaternàries (u.e. 9), que després descriurem més profusament.

Els dos rebliments tallats per les trinxeres de fundació del mur 2 i de la banqueta 3 eren les unitats 7 i 8. Ambdós estaven formats per argiles quaternàries desplaçades i barrejades amb llims i carbons, de textura plàstica i consistència força dura, en què les diferències formals s'establien arran de les varietats cromàtiques i de la presència a la capa 8 d'una major quantitat de matèria orgànica en descomposició. Tots dos eren fèrtils i proporcionaven un conjunt limitat però força significatiu de ceràmica antiga. A part d'algun fragment anecdòtic de ceràmica comuna ibèrica, cal destacar que es van documentar, entre altres materials, uns quants bocins de ceràmica comuna romana —sense que se'n pugui precisar cap forma—, una vora de *Terra Sigillata* Itàlica de la forma *Conspectus* 22.1.3 - Goudineau 27, d'entre el 20/10 aC i el 37 dC,¹⁸ un fragment indeterminat de *Terra Sigillata* Hispànica i alguns exemplars de ceràmica comuna africana —com ara un plat-tapadora de la forma Ostia II.302, datada des del final del segle I aC o l'inici del segle I dC fins a la segona meitat del segle II,¹⁹ i uns quants bocins indeterminats de cassola. Igualment, es van recuperar trossos molt escadussers d'àmfores itàliques, romanes i africanes, i també un parell de fragments d'*imbrex*.

Finalment, per sota del rebliment 8 va aparèixer el terreny natural, la unitat 9, on recolzava la banqueta 3. Apareixien de nou les argiles quaternàries de color

¹⁸ *Conspectus*, 1990: 90-91; Goudineau, 1986: 298.

¹⁹ Tortorella, 1981: 212, lám. CIV.1.

marró intens, plàstiques, agrumollades i humides, bastant toves, i les vetes de llims, força abundants, i també uns pocs i petits fragments de closques esmicolades de cargols de terra. Es va exhaurir del tot, per raons geològiques, l'excavació d'aquest estrat i, a continuació, per sota seu, va aparèixer una altra capa d'argiles de formació quaternària, també humides i plàstiques, però diferenciades per un color gris fosc tirant cap a negre, abundància de matèria orgànica vegetal i, com a la unitat 9, fragments molt esmicolats de closques de gasteròpodes.

Sondeig E

(primera fase: S/D; segona fase: PY(V)10.0 PX (V) 22.0 CL/01)

Situació i descripció (fig. 8 i 22)

Aquest sondeig es va obrir a tocar de la vorera que separa del pilar central rodó més oriental. És, aproximadament, de planta quadrada, amb uns eixos màxims d'1 m en direcció est-oest i 80 cm en direcció nord-sud. Es va arribar a una fondària de 1,20 m, tot i que, un cop esgotat el sediment arqueològic, es va plantejar, a proposta dels geòlegs, una exploració horitzontal en les argiles quaternàries per mirar d'accedir visualment als fonaments del pilar de planta circular que forma part de l'estructura de suport de la crugia occidental del Palau, amb l'objectiu d'esbrinar-ne les característiques formals i la profunditat que assoliria. Com ja havia succeït en el sondeig C, aquesta prospecció geotècnica ens va permetre comprovar que els rebliments d'aportació antròpica que havíem localitzat eren de formació anterior a les obres de construcció del Palau.

Seqüència estratigràfica (fig. 8)

Un cop extretes les lloses del paviment (u.e. 1), es va excavar amb l'ajut d'un martell pneumàtic la seva capa de preparació (u.e. 2). Era un nivell idèntic al que ja havíem localitzat als sondeigs B i C, d'uns 15 cm de gruix, i abundants fragments esberlats de pedra barrejats amb ciment molt compacte, grumolls d'argamassa de calç, sorra, teules i rajoles esmicolades.

Per sota, va aparèixer un rebliment (u.e. 3) de color marró intens, amb variacions cromàtiques de l'ocre al carbassa segons els components, consistència força dura i compost d'argiles plàstiques i humides, sorra, llims i restes òssies humanes abundants i disperses. Tot plegat molt similar al rebliment 3 del sondeig C. Va proporcionar uns pocs fragments de ceràmiques blaves catalanes, un dels quals decorat amb l'orla característica de les

produccions anomenades de *Poblet*,²⁰ obrades a partir de la segona meitat del XVII, i un lot reduït i informe de ceràmiques vidriades modernes. A continuació, vam excavar un altre rebliment (u.e. 4) de característiques taxonòmiques similars a l'anterior, tot i que es diferenciaven per la diversitat cromàtica i per l'aparició de restes òssies humanes més estructurades. Tot i això, continuaven apareixent molts ossos esmicolats i dispersos, barrejats amb uns quants bocins molt rodats de terrissa romana, probablement produccions locals de la Tarraconense fora de context, i un conjunt més nombrós de ceràmiques blaves catalanes, amb peces decorades amb les orles de la *Ditada*, *Poblet* i de *Transició*; tot plegat, es podia datar de cap al darrer quart del segle XVII o començaments del XVIII.

Finalment, un cop excavada la unitat 4, vam identificar el terreny natural (u.e. 5). Estava format per argiles quaternàries molt plàstiques, fragments de closques esmicolades de cargols de terra i matèria orgànica vegetal. Presentava un color marró intens i era força tou i agrumollat, molt similar a la unitat 9 del sondeig D o a la unitat 10 del sondeig C. Com ja hem comentat en l'epígraf dedicat a la situació i descripció d'aquest sondeig, un cop enllestida la recerca arqueològica, es va efectuar una rasa horitzontal que pretenia observar la relació dels fonaments del Palau amb les argiles naturals. D'aquesta manera, vam constatar que, com ja havíem documentat al sondeig C, les banquetes estructurals tallen els rebliments antròpics que hem datat de cap al darrer terç del segle XVII o primeres dècades del XVIII.

²⁰ BATLLORI, LLUBIÀ, 1974: 74.

V.CONCLUSIONS

El sector situat a migdia i a ponent de la Rambla, on avui s'estén el barri del Raval i s'alça l'edifici del Palau Güell, era en època antiga una gran superfície lacustre, una plana amb sots de terra ferma i aiguamolls dispersos coneguda amb el nom del Cagalell. Probablement, aquest estany es va formar després de la darrera fase glacial, amb la consegüent elevació del nivell del mar, ara fa uns 18.000 anys, quan una barra de sorra litoral, aproximadament paral·lela a la línia actual de la costa, va tancar la badia que s'havia format entre Montjuïc i el Mont Tàber, el petit turó d'estrats miocens sobre el qual es va fundar més tard la Barcelona romana.²¹

No són gaire clars els límits de l'estany del Cagalell, però sembla que cap a l'interior no s'estenia més enllà de l'actual carrer de Sant Pau. El límit sud-occidental creuava l'Avinguda del Paral·lel, i pel costat oriental, en el tram que afecta la Rambla, tot fa pensar que, abans d'arribar a la riera, hi havia una llenca de terra ferma que el delimitava. Per la façana marítima, a l'altura del monument a Colón apareixen ja les franges de sorra que van contribuir a la formació de la llacuna; hem de suposar, doncs, que el límit, en aquest sector, no ultrapassava el portal de Santa Madrona. El centre de l'estany, o almenys el punt amb màxima acumulació de sediments, se situava al voltant de la cruïlla entre l'avinguda de les Drassanes i el carrer Nou de la Rambla.

Al Cagalell, hi anaven a parar diverses rieres de les que creuaven la plana de la ciutat: la riera de Valldonzella, la de Magòria i la de la Creu de'n Malla. Probablement, també fou desviada a l'estany la riera de Collserola, que és la de la Rambla, el traçat exacte de la qual encara és motiu de controvèrsia històrica. La línia de costa, just a tocar, era un perfil sinuós i imprecís que no es va començar a fixar fins a l'avenç i consolidació de les planes deltaïques del Llobregat, en els primers segles de l'alta edat mitjana. Als aiguamolls del Cagalell es van dipositar llots argilosos, de color gris o negre, a causa sobretot de l'abundant matèria orgànica vegetal que es desenvolupava a la riba i al fons.

²¹ VENTAYOL, 1999.

Els sondeigs geotècnics efectuats al soterrani del Palau van permetre confirmar la naturalesa morfològica d'aquests estrats argilosos, pràcticament idèntica a les característiques definides per altres assaigs practicats en indrets propers al carrer Nou de la Rambla.²² Es tracta, bàsicament, d'argiles sedimentàries del quaternari, d'origen lacustre, força toves, plàstiques i considerablement humitejades per les capes freàtiques que apareixen dessota. Els sondeigs van identificar un primera capa d'argiles toves de color marró intens, plàstiques, agrumollades i humides, amb vetes força consistents de llims, i també amb uns pocs i petits fragments de closques esmicolades de cargols de terra. Per sota d'aquest estrat, va aparèixer una altra capa d'argiles de formació també quaternària, igualment humides i plàstiques, però diferenciades per un color gris fosc tirant cap a negre, i per la presència més abundant de matèria orgànica vegetal i fragments de closques de gasteròpodes.

L'estudi de l'assentament antic en aquest sector central del Pla de Barcelona està especialment condicionat per l'escassetat i la fragmentació de l'evidència arqueològica, conseqüència del desenvolupament urbà de la ciutat. En relació amb la incidència de les activitats humanes en el medi físic, cal destacar a grans trets la manca de desforestacions generalitzades en l'època romana a l'àrea del Pla de Barcelona. El desenvolupament del delta emergent del Llobregat era en aquella època molt menys intens que en la actualitat, per la qual cosa, la línia de la costa se situava més a l'interior que avui. Sembla que la influència de l'acció antròpica era més limitada en el espai, centrada en una agricultura força especialitzada, més intensiva, i localitzada en petites superfícies. Els diagrames pol·línics plasmen cultius de cereals i vinya, i grans superfícies forestals a la muntanya de Montjuïc.²³

Cal assenyalar l'aparició de ceràmica antiga en dos dels sondeigs efectuats al soterrani del Palau. En un d'ells, el sondeig E (PY(V)10.0 PX (V) 22.0 CL/01), van aparèixer fora de context uns quants fragments de ceràmica comuna romana. A la cala D (PY(V)13.0 PX (V) 26.0 CL/01), situada a la rampa que

²² En aquests darrers anys, l'empresa Bosch&Ventayol GeoServeis S.L., ha tingut oportunitat de perforar diversos sondeigs en l'àmbit del Cagalell, cosa que ha permès obtenir mostres dels sediments argilosos de l'Estany.

²³ RIERA, PALET, 1993.

comunica el vestíbul amb el soterrani, l'estratigrafia va palesar la sedimentació antròpica de dos estrats (u.e. 7 i u.e. 8) que, a part d'alguns bocins de terrissa ibèrica, contenien un conjunt força il·lustratiu de ceràmiques romanes. Es van recuperar una vora de *Terra Sigillata* Itàlica, un fragment indeterminat de *Terra Sigillata* Hispànica, alguns exemplars de ceràmica comuna africana i uns quants trossos d'àmfores itàliques, romanes i africanes. Tot plegat abasta un arc cronològic que es pot situar entre el segle I aC i el segle III dC. Les dues capes havien estat tallades per la trinxera de fundació d'un mur de proporcions considerables, una paret que potser caldria associar als processos d'urbanització efectuats en aquesta zona extramurs de la ciutat cap a l'Alta Edat Mitjana.

Efectivament, els estudis geomorfològics realitzats posen de relleu un profund procés de canvi en el paisatge entre els segles V i VIII. Aquests canvis han estat relacionats amb la generalització de les activitats ramaderes, especialment a les serralades de Collserola i Vallcarca, i a la muntanya de Montjuïc, i a la intensa desforestació soferta per la massa boscosa a causa dels incendis provocats per l'home. L'activitat erosiva immediatament posterior a aquestes desforestacions, el notable i ràpid avenç de les planes deltaïques dels rius Besòs i Llobregat i la progressiva expansió de les àrees d'arbusts i matolls van contribuir també a la transformació física d'aquest sector de la ciutat, molt alterada cap a les acaballes del segle VIII.²⁴

A mitjan del segle XIII, la zona compresa entre la ciutat vella i els aiguamolls del Cagalell es va urbanitzar gradualment. Es va bastir un nou tram de muralla, prolongació de la que ja encerclava la ciutat per protegir-la dels atacs marítims i que continuava la línia de defensa que s'alçava des de l'actual passeig de Lluís Companys i el barri de la Ribera. Cap a mitjan del segle XIV, es va començar a construir un nou sector de muralla, que acabaria delimitant el Raval, entre el carrer de Pelai, les rondes de Sant Antoni i de Sant Pau, i el Paral·lel. Hi ha constància de la construcció d'algunes cases i l'explotació d'horts en aquesta zona cap a mitjan del segle XVI. A les acaballes d'aquella centúria, cap al 1592,

²⁴ PALET, 1997: 178.

i a través d'una deixa testamentària, es proposa la construcció d'un col·legi dels Carmelites Calçats a Barcelona. L'any següent, els carmelites van edificar-hi una capella, i en el decurs de la Guerra dels Segadors (1640-1652), el col·legi va haver d'hostatjar un batalló (1646), va ser utilitzat com a hospital d'empestats (1651) i, finalment, es va fer servir com a quarter general dels soldats suïssos (1652).

Sabem, per la documentació escrita, que el 1680, l'orde dels Carmelites Calçats va construir un gran edifici amb façana principal oberta a la Rambla. El conjunt estava format, de nord cap a sud, per l'església, la porteria, el claustre que comunicava les aules del col·legi, la zona de serveis (amb el refetor, la cuina, el rebost, el forn, la cisterna i el cobert de pedra per emmagatzemar la llenya) i quatre cases que pertanyien a les dependències del col·legi; més enllà d'aquestes cases hi havien els jardins i, més lluny encara, a l'altre costat d'uns marges de pedra, els dos horts de la comunitat. L'espai que avui dia ocupa el Palau Güell cal situar-lo en un racó de la banda sud de l'hort més petit, a tocar de la tanca que el separava del jardí de les cases del col·legi. Entre 1694 i 1698, consta que l'edifici del col·legi, i com a conseqüència directa de la Guerra dels Nou Anys, va ser utilitzat com a hospital de la milícia; allà miraven de guarir-se els soldats ferits als fronts de guerra i els que patien els estralls de les malalties infeccioses, molt esteses en aquells anys a causa de les penúries generades pels constants esdeveniments bèl·lics. Consta, per la documentació escrita, que els soldats morts s'enterraven en l'indret més apartat del conjunt, al fons dels horts de la comunitat, en un espai adossat als marges que senyalaven el límit de les propietats del convent; era una mena de fossa comuna on s'amuntegaven, sense cap ordre, desplaçats i mutilats per l'afegitó de nous enterraments, les víctimes mortals.

En el decurs del control arqueològic dels sondeigs geotècnics del subsòl del soterrani del Palau Güell, s'han localitzat gran quantitat de restes òssies humanes, inconnexes i en molt mal estat de conservació, que han d'associar-se, més que probablement, amb l'ús dels horts del convent dels Carmelites Calçats com a cementiri militar durant els darrers anys del segle XVII. El material arqueològic que acompanyava aquells estrats amb restes òssies

corroborar la cronologia apuntada per la documentació escrita. Als estrats 3, 7 i 8 del sondeig C i als estrats 3 i 4 del sondeig E, hi comptabilitzem la presència notòria d'uns quants fragments de ceràmica blava catalana amb motius decoratius que són característics de les produccions anomenades de les *Orles Diverses*, de la *Ditada*, de *Poblet* i de *Transició* (altrament denominada *d'influència francesa*), del darrer terç del segle XVII o primers anys del segle XVIII.

Finalment, de la història recent del lloc, des de l'obertura, el 1777, del carrer *Conde del Asalto* —en honor del capità general de Catalunya, que n'havia estat l'impulsor i artífex (el nom original va perdurar fins a la denominació actual de Nou de la Rambla, que data del 1978)—, fins a la posterior urbanització del solar, ja se n'ha parlat abastament a l'epígraf dedicat a les vicissituds de construcció del Palau. L'any 1886, Antoni Gaudí va començar-hi a bastir la residència per a la família Güell.

El control arqueològic dels sondeigs geotècnics efectuats al soterrani va confirmar els processos constructius d'aquell moment, documentant, un cop més, el paviment original d'aquell àmbit, un terra de lloses molt grans i irregulars de pedra calcària i planta poligonal, lligades amb argamassa de calç molt consistent, que s'adossava a les parets perimetrals i a les estructures de suport de l'edifici, i també la seva preparació, una capa compacta d'argamassa de calç, sorra, morter, rajoles, teules i fragments esberlats de pedra barrejats amb ciment que, a causa de la seva extrema duresa, es va extreure amb l'ajut de martells pneumàtics. Igualment, es van constatar de nou les característiques morfològiques dels fonaments de les estructures de suport (als sondeigs B, C i E) i la distribució de la recollida, drenatge i emmagatzematge de les aigües, amb l'aparició, al sondeig B, de les restes d'un dipòsit gaudinià anterior a les obres de remodelació de la caixa de l'ascensor del Palau.

VI. REPERTORI ESTRATIGRÀFIC

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 1**

DEFINICIÓ:

Paviment de rajoles de la botiga. Col·locat l'any 1992 en el decurs de les obres de restauració d'aquest espai, dirigides per l'arquitecte Pau Carbó Berthold. Peces rectangulars de 64 cm x 39,5 cm x 2,5 cm.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	6, 9, 11
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	2
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 2**

DEFINICIÓ:

Preparació del paviment 1. Morter. Molt dur. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	1
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	6, 9, 11
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	3
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 3**

DEFINICIÓ:

Capa de regularització per a la disposició del paviment 1.
Color blanc grisós i consistència tova. Sorra, calç i llims.
Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	2
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	6, 9, 11
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	4
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 4**

DEFINICIÓ:

Capa de regularització per a la disposició del paviment 1.
Color vermell clar i consistència tova. Sorra. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	3
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	6, 9, 11
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	5
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 5**

DEFINICIÓ:

Rebliment dels carcanyols de la volta del soterrani. Color marró fosc i consistència força tova; poc compacte. Argila, sorra, llims, grumolls de morter de calç, fragments esberlats de teules i maons. Dipositat en el decurs de la construcció del Palau. Fèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	4
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	6, 7
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	7, 8
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 6**

DEFINICIÓ:

Façana posterior del Palau. Pedres de mida mitjana, majoritàriament quadrades, col·locades en filades més o menys horitzontals, alternades amb maons i teules. Tot arrebossat amb morter de calç blanc, molt sorrenc, tot i que apareixen alguns trams amb restes molt malmeses d'una capa d'enlluït de color negre.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 7**

DEFINICIÓ:

Mur longitudinal en direcció est a oest que limita a migdia el soterrani del Palau i on recolzen les voltes que cobreixen aquest espai.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	5
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	6
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	5, 8

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 8**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color marró fosc i consistència dura i compacta.
Argiles i graves. Ceràmica abundant. Fèrtil.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	5
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	6, 7
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 9**

DEFINICIÓ:

Mur de mitgera de separació amb la finca veïna. Sense fonaments, recolza directament en una base de 10 a 12 cm de gruix de formigó molt dur. Aquesta paret no suporta càrregues estructurals i, probablement, es va bastir en el moment d'iniciar-se les obres del Palau.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	6, 11
Solidari de:	
Recolza en:	10
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	1, 2, 3, 4

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 10**

DEFINICIÓ:

Base de formigó de l'envà 9. Consistència dura i homogènia però amb un gruix molt oscil·lant, que varia de 4 a 10 cm i que, en certs indrets, arriba gairebé a ser imperceptible.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	9
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	11
Solidari de:	
Recolza en:	12
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	18

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 11**

DEFINICIÓ:

Mur orientat de nord a sud que delimita pel costat del carrer Nou de la Rambla la propietat del Palau Güell. Bona factura, similar al mur 6. Pedres de mida mitjana, majoritàriament quadrades, col·locades en filades més o menys horitzontals, alternades amb maons i teules. Tot arrebossat amb morter de calç.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	1, 2, 3, 4, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 12**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color marró clar, amb tonalitats ocre, i consistència força tova, poc compactada. Argila, sorra, grumolls de morter de calç i material de construcció de rebuig. Fètil.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	10
Cobert per:	18
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	11, 19
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	13
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 13**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color ocre fort i consistència més dura que la capa 12. Argiles, graves, llims i sorres. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	19
Cobert per:	12
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	11
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	14
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 14**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color marró molt fosc, amb tonalitats gairebé negres, i consistència tova. Argiles, graves i sorres. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	13
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	11
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	15
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 15**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Escòria ferruginosa de mides diferents, però majoritàriament grans. Cendres i argiles cremades. Fètil.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	14
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	11
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	16
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 16**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color negre i consistència tova. Sorra i cendres abundants. Humit. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	15
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	11
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	17
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 17**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color marró fosc i consistència força dura.
Compacte i humit. Molts grumolls d'argila i graves abundants.
En aquesta cota es va decidir aturar la cala d'exploració.
Fèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	16
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	11
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 18**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color gris fosc, amb variacions cromàtiques que abasten des del marró intens fins al negre. Consistència dura. Capa molt irregular d'argiles i grumolls de formigó i de morter de calç. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	4
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	10, 11
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	12, 19, 20
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 19**

DEFINICIÓ:

Canalització. Construïda amb maons rectangulars vidriats de blanc. Amortitzada probablement en el moment d'adequar aquest espai per incorporar-lo a les dependències del Palau.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	18
Reblert per:	20
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	13
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	12

**PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: A
U.E.: 20**

DEFINICIÓ:

Rebliment de la canalització 19. Color marró clar i consistència tova. Sorra i materials de construcció de rebuig. Els pocs fragments localitzats de teules i maons, molt esberlats, s'han tornat a soterrar. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	18
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	19
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: B
U.E.: 1**

DEFINICIÓ:

Paviment de lloses irregulars de pedra calcària i planta poligonal. Les peces més grans tenen entre 80 cm i 1 m de llargària, de 60 a 80 cm d'amplària i un gruix variable entre 10 i 13 cm. Estan lligades amb argamassa de calç molt consistent.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	Sodeig C (u.e. 1); sondeig E (u.e. 1)
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	3
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	2
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: B
U.E.: 2**

DEFINICIÓ:

Preparació del paviment 1, d'entre 10 i 15 cm de gruix.
Argamassa de calç, sorra, morter, rajoles, teules i fragments
esberlats de pedra barrejats amb ciment. Molt dur. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	Sondeig C (u.e. 2); sondeig E (u.e. 2)
Hi recolza:	
Cobert per:	1
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	5, 6
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: B
U.E.: 3**

DEFINICIÓ:

Pilar cruciforme, bastit amb maons de 30 x 14,5 x 4 cm col·locats de llarg i través, i units amb argamassa de calç, d'àrid molt fi.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	4
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	1

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: B
U.E.: 4**

DEFINICIÓ:

Banqueta de fundació del pilar 3. Està formada per maçoneria de pedres calcàries petites, col·locades en filades horitzontals i lligades amb argamassa de calç. Sobresurt entre 40 i 50 cm de la perpendicular del pilar. L'alçària és de 88 cm i el coronament es troba a 22 cm dessota el cim del paviment.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	3
Cobert per:	1
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	7
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	2

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: B
U.E.: 5**

DEFINICIÓ:

Solera de la base de l'ascensor. Maó i ferrallots, ganxots, blocs de pedra, pericó. Recolza en les parets del pou i s'hi adossa.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	2
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	6, 7, 8
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: B
U.E.: 6**

DEFINICIÓ:

Costat de migdia del pou. Maons de 30 cm x 15 cm x 3 cm, col·locats a plec de sardinell.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	7, 8
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	5, 9, 10, 11

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: B
U.E.: 7**

DEFINICIÓ:

Costat de oest del pou. Maons de 30 cm x 15 cm x 3 cm,
col·locats a plec de sardinell.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	12
Adossat a:	
Solidari de:	6, 8
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	5, 9, 10, 11

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: B
U.E.: 8**

DEFINICIÓ:

Costat de llevant del pou. Maons de 30 cm x 15 cm x 3 cm, units amb argamassa i col·locats a plec de sardinell.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	13
Adossat a:	
Solidari de:	6, 7
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	5, 9, 10, 11

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: B
U.E.: 9**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color marró fosc, consistència tova, format per argila i grava. Fèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	6, 7, 8
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	10
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: B
U.E.: 10**

DEFINICIÓ:

**Rebliment. Color marró clar, beige. Consistència força dura.
Format per material de rebuig, maons, teula, estuc i restes
d'arrebossat de calç. Fètil.**

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	9
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	6, 7, 8
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	11
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: B
U.E.: 11**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color marró intens. Consistència tova, agrumollat i humit. Format per argiles quaternàries molt plàstiques, llims, fragments de closques esmicolades de cargols de terra i presència de matèria orgànica vegetal. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	Sondeig D (u.e. 9); Sondeig E (u.e. 5)
Hi recolza:	
Cobert per:	10
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	6, 7, 8
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	12, 13
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: B
U.E.: 12**

DEFINICIÓ:

Forat de secció quadrada (12 cm de costat), a 1 m del paviment 1 i obert a la paret 7. Sobreeixidor.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	11
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	7
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: B
U.E.: 13**

DEFINICIÓ:

Forat de secció quadrada (12 cm de costat), a 70 centímetres del paviment 1 i obert a la paret 8. Recollidor d'aigües del pati de llums.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	11
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	8
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: C
U.E.: 1**

DEFINICIÓ:

Paviment de lloses irregulars de pedra calcària i planta poligonal. Les peces més grans tenen entre 80 i 100 m de llargària, de 60 a 80 cm d'amplària i un gruix variable entre 10 i 13 cm. Estan lligades amb argamassa de calç molt consistent.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	Sondeig B (u.e. 1); sondeig E (u.e. 1)
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	5
Solidari de:	6
Recolza en:	
Cobreix:	2
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: C
U.E.: 2**

DEFINICIÓ:

Preparació del paviment 1, d'entre 10 i 15 cm de gruix.
Argamassa de calç, sorra, morter, rajoles, teules i fragments
esberlats de pedra barrejats amb ciment. Molt dur. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	Sondeig B (u.e. 2); sondeig E (u.e. 2)
Hi recolza:	
Cobert per:	1
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	4, 5
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	3, 4, 9
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: C
U.E.: 3**

DEFINICIÓ:

Rebliment de color vermell marronós i consistència força dura. Argiles, carbons, llims, sorra, grumolls de morter de calç, fragments de teules, maons i cairons, i abundants restes òssies humanes majoritàriament desestructurades. Fèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	2
Reblert per:	
Tallat per:	9
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	7
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: C
U.E.: 4**

DEFINICIÓ:

Banqueta de fundació del pilar 5. Està formada per maçoneria de pedres calcàries petites, col·locades en filades horitzontals i lligades amb argamassa de calç. Sobresurt entre 40 i 50 cm de la perpendicular del pilar. L'alçària és de 88 cm i el coronament es troba a 22 cm dessota el cim del paviment.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	5
Cobert per:	2
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	10
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	2

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: C
U.E.: 5**

DEFINICIÓ:

Pilar de planta rectangular, de 190 cm per 60 cm. Bastit amb maons de 30 x 14'5 x 4 cm. Els maons no es van utilitzar sencers, sinó que totes les filades presenten entre 1 i 3 peces per cara, tallades de llarg, que tenen una amplària d'entre 6 i 8 cm. Les juntes horitzontals van ser reblertes amb argamassa de calç, d'àrid molt fi, mentre que les degollades apareixen totalment buides.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	4
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	1, 2, 6

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: C
U.E.: 6**

DEFINICIÓ:

Paviment de còdols del celobert de la façana posterior de l'edifici.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	5
Solidari de:	1
Recolza en:	
Cobreix:	2
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: C
U.E.: 7**

DEFINICIÓ:

Rebliment de color gris fosc i consistència força dura. Humit i compacte. Argiles, carbons, llims, fragments escadussers de ceràmica, ossos esmicolats, inconnexos i desestructurats. Gairebé desapareix el material constructiu de rebuig. Fèrtil.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	3
Reblert per:	
Tallat per:	9
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	8
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: C
U.E.: 8**

DEFINICIÓ:

Rebliment de color marró fosc i consistència dura. Compacte. Argiles força homogènies, amb fragments de teula i de ceràmica però sense llims ni grumolls de morter de calç. Ossos dispersos, gairebé testimonials. Fèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	7
Reblert per:	
Tallat per:	9
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	10
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: C
U.E.: 9**

DEFINICIÓ:

Trinxera oberta per a la ubicació del fonament 4.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	2
Reblert per:	2
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	3, 7, 8
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: C
U.E.: 10**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color marró intens. Consistència tova, agrumollat i humit. Argiles quaternàries molt plàstiques, llims, i pocs i petits fragments de closques esmicolades de cargols de terra, i presència de matèria orgànica vegetal. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	4
Cobert per:	8
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: D
U.E.: 1**

DEFINICIÓ:

Paviment de còdols de la rampa d'accés a la planta soterrani del Palau.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	2, 11
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	4
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: D
U.E.: 2**

DEFINICIÓ:

Mur orientat en direcció est a oest que limita a migdia la rampa d'accés al soterrani del Palau. Aparell regular format per filades més o menys horitzontals de blocs de pedra i carreus de mida mitjana o gran, intercalats amb panys de paret feta amb maons.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	7 (sondeig A)
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	3
Solidari de:	11
Recolza en:	7
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	1, 4, 5, 6, 13

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: D
U.E.: 3**

DEFINICIÓ:

Fonaments d'un mur de grans proporcions i solidesa, perpendicular a la unitat 2 i de 60 cm d'amplada. Orientat de nord a sud. Aparell maldestre format per grans blocs de pedra sense escantonar units sense massa rigor amb abundant morter de calç, que regalima, i fragments esberlats de ceràmica en algunes juntes. Presenta esquerdes. Sembla construït a partir d'una rasa indestriable.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	11
Cobert per:	6
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	9
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	7, 8
S'hi adossa:	2

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: D
U.E.: 4**

DEFINICIÓ:

Capa de morter. Preparació del paviment 1. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	1
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	2, 11
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	5
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: D
U.E.: 5**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color gris. Consistència tova. Format per sorra de platja. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	4
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	2, 11
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	6
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: D
U.E.: 6**

DEFINICIÓ:

Segona capa de morter per sota de la unitat 5. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	5
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	2, 11
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	3, 7, 10, 13
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: D
U.E.: 7**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color vermellós. Consistència força dura. Format per argiles quaternàries, llims i carbons. Fèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	2
Cobert per:	6
Reblert per:	
Tallat per:	3, 10
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	8
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: D
U.E.: 8**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color vermellós. Consistència força dura, agrumollat i humit. Argiles quaternàries, sense llims ni carbons, i closques abundants i esmicolades de cargols de terra. Fèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	7
Reblert per:	
Tallat per:	3
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	9
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: D
U.E.: 9**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color marró intens. Consistència tova, agrumollat i humit. Argiles quaternàries molt plàstiques, llims, i pocs i petits fragments de closques esmicolades de cargols de terra, i presència de matèria orgànica vegetal. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	Sondeig B (u.e. 11); Sondeig E (u.e. 5)
Hi recolza:	3
Cobert per:	8
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	12
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: D
U.E.: 10**

DEFINICIÓ:

Retall al rebliment 7 per construir el mur 2.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	6
Reblert per:	13
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	7
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: D
U.E.: 11**

DEFINICIÓ:

Mur de la rampa que gira cap al soterrani.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	2
Recolza en:	3
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	1, 4, 5, 6

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: D
U.E.: 12**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color gris fosc amb tonalitats negreses.
Consistència tova. Format per argiles quaternàries humides i
plàstiques. Abundància de matèria orgànica vegetal i
fragments molt esmicolats de closques de gasteròpodes.
Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	9
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: D
U.E.: 13**

DEFINICIÓ:

Rebliment de la trinxera 10. Color marró clar. Consistència tova. Format per argila i regalims de calç. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	6
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	2
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	10
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: E
U.E.: 1**

DEFINICIÓ:

Paviment de lloses irregulars de pedra calcària i planta poligonal. Les peces més grans tenen entre 80 cm i 1 m de llargària, de 60 a 80 cm d'amplària i un gruix variable entre 10 i 13 cm. Estan lligades amb argamassa de calç molt consistent.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	Sondeig B (u.e.1); Sondeig C (u.e. 1)
Hi recolza:	
Cobert per:	
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	2
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: E
U.E.: 2**

DEFINICIÓ:

Preparació del paviment 1, d'entre 10 i 15 cm de gruix. Color ocre. Argamassa de calç, sorra, morter, rajoles, teules i fragments esberlats de pedra barrejats amb ciment. Dur. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	Sondeig B (u.e. 2); sondeig C (u.e.2)
Hi recolza:	
Cobert per:	1
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	3
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: E
U.E.: 3**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color marró intens, amb variacions cromàtiques de l'ocre al carbassa segons els components. Consistència força dura. Format per argila plàstica i humida, sorra, llims, restes òssies humanes abundants i disperses. Fèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	2
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	4
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: E
U.E.: 4**

DEFINICIÓ:

Rebliment. Color gris fosc, intens, amb tonalitats cromàtiques del marró al negre segons els components. Consistència força dura. Format per argila plàstica, humida, força agrumollada, morter de calç i sorra. Textura i composició similars a la unitat 3, tot i que es diferencien per la diversitat cromàtica i per l'aparició de restes òssies humanes més estructurades. Tot i això, n'apareixen molts barrejats i dispersos. Fèrtil.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	
Hi recolza:	
Cobert per:	3
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	5
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

**SOTERRANI DEL PALAU GÜELL
(BARCELONA)**

Campanya 2005

**SONDEIG: E
U.E.: 5**

DEFINICIÓ:

Terreny natural. Color marró intens. Consistència tova, agrumollat i humit. Format per argiles quaternàries molt plàstiques, fragments de closques esmicolades de cargols de terra i presència de matèria orgànica vegetal. Estèril.

POSICIÓ FÍSICA:

Igual a:	Sondeig B (u.e. 11); Sondeig D (u.e. 9)
Hi recolza:	
Cobert per:	4
Reblert per:	
Tallat per:	
Adossat a:	
Solidari de:	
Recolza en:	
Cobreix:	
Rebleix:	
Talla:	
S'hi adossa:	

VII. INVENTARI DEL MATERIAL

PALAU GÜELL (Barcelona)
Campanya de 2005

ÀMBIT:
 Sondeig A
 U.E.: 5

Tipus de material	N.F.	N.M.I.	Formes
-------------------	------	--------	--------

Ceràmica comuna moderna			
Comuna oxidada	5	5	

Ceràmica fina moderna			
Blava catalana	1	1	1 <i>d'influència francesa</i>
Pisa italiana	1	1	

Ceràmica vidrada moderna			
Verda	3	3	
Melada	7	3	1 plat 1 cassola 1 vora d'olla amb nansa
Groga	4	3	1 plat 1 olla 1 torreta
Decorada melada i groga	1	1	
Decorada melada i negra	5	3	

Porcellana			
Pisa blanca	16	5	2 plats 1 tassa 1 gerro 1 bol
Pasta vítria	2	2	

Vidre			
Modern	4	3	1 broc 1 ampolla 1 vidre de finestra

Fauna			
Malacologia	Sí		
Microfauna	Sí		

PALAU GÜELL (Barcelona)
Campanya de 2005

ÀMBIT:
 Sondeig A
 U.E.: 8

Tipus de material	N.F.	N.M.I.	Formes
Ceràmica comuna moderna			
Comuna oxidada	6	5	1 base de poal 2 gerres
Ceràmica fina moderna			
Blava catalana	8	5	2 plat de <i>l'orla de la ditada</i> 2 plat <i>d'influència francesa</i> 1 fons d'escudella
Ceràmica vidrada moderna			
Verda	3	3	2 brocs de càntir 1 vora de tenalla
Marró fosc	1	1	
Melada	12	8	2 plats 2 cassoles 1 servidora
Verd-oliva	1	1	
Decorada melada i negra	1	1	
Vidre			
Modern	1	1	
Fauna			
Microfauna	Sí		

PALAU GÜELL (Barcelona)
Campanya de 2005

ÀMBIT:
 Sondeig A
 U.E.: 12

Tipus de material	N.F.	N.M.I.	Formes
-------------------	------	--------	--------

Ceràmica comuna moderna			
Comuna oxidada	6	4	1 fons de càntir

Ceràmica fina moderna			
Blava catalana	1	1	1 nansa d'orelleta d'escudella

Ceràmica vidrada moderna			
Verda	2	2	1 nansa de secció el·líptica 1 broc de càntir o poal
Marró	4	3	1 paella 1 fons de torreta 1 nansa

Material de construcció			
Revestiment ceràmic	15		Aprofitats per a les tasques de rehabilitació del Palau

Fauna			
Microfauna	Sí		

PALAU GÜELL (Barcelona)
Campanya de 2005

ÀMBIT:
Sondeig A
U.E.: 15

Tipus de material	N.F.	N.M.I.	Formes
-------------------	------	--------	--------

Metall			
Ferro	8		Escòria

PALAU GÜELL (Barcelona)
Campanya de 2005

ÀMBIT:
 Sondeig A
 U.E.: 17

Tipus de material	N.F.	N.M.I.	Formes
Ceràmica comuna moderna			
Comuna oxidada	6	6	
Ceràmica fina moderna			
Daurada catalana	2	2	
Blava catalana	8	7	3 de l'orla de la ditada 1 de l'orla de la corbata 1 de l'orla de la botifarra 2 indeterminades
Ceràmica vidrada moderna			
Verda	2	2	1 tupí
Marró	9	5	1 nansa 1 plat d'ala plana 1 bol
Melada	3	2	1 olla
Verd-oliva	2	2	
Material de construcció			
Teula	12	12	6 amb vidriat verd 1 plana amb vidriat melat 2 amb vidriat blanc 1 amb vidriat blau 2 comunes sense vidriar
Ceràmica medieval			
Comuna oxidada	1	1	

**SOTERRANI DEL PALAU
GÜELL (Barcelona)
Campanya de 2005**

ÀMBIT:
Sondeig B
U.E.: 9

Tipus de material	N.F.	N.M.I.	Formes
-------------------	------	--------	--------

Ceràmica comuna moderna			
Comuna oxidada	3	3	1 torreta 1 bol 1 tenalla

Ceràmica fina moderna			
Blava catalana	4	4	1 <i>de l'orla de la malla</i> 1 nansa d'orelleta d'una escudella

Ceràmica vidrada moderna			
Melada	7	5	3 plats d'ala plana 1 bol 1 gerra

Metall			
Ferro	1	1	
Escòria	1	1	

Vidre			
Modern	1	1	1 fons d'ampolla

Material de construcció			
Teula	2	2	
Rajola	1	1	Vidriada blanca
Maó	1	1	

**SOTERRANI DEL PALAU
GÜELL (Barcelona)
Campanya de 2005**

ÀMBIT:
Sondeig B
U.E.: 10

Tipus de material	N.F.	N.M.I.	Formes
-------------------	------	--------	--------

Ceràmica fina moderna			
Blava catalana	1	1	1 <i>de les orles diverses</i>

Material de construcció			
Rajola	15	4	7 blanques 6 blanques i blaves 1 decorada amb aigües blanques 1 decorada amb un doble cercle amb flor de 4 pètals inscrita

**SOTERRANI DEL PALAU
GÜELL (Barcelona)
Campanya de 2005**

ÀMBIT:
Sondeig C
U.E.: 3

Tipus de material	N.F.	N.M.I.	Formes
-------------------	------	--------	--------

Ceràmica comuna moderna			
Comuna oxidada	16	6	3 cànirs 2 torretes 1 gerro

Ceràmica fina moderna			
Blava catalana	23	14	2 <i>de Poblet</i> 2 orla de la <i>ditada</i> 1 orla del <i>paracaigudes</i> 4 <i>orles diverses</i> 5 indeterminades
Esmaltada blanca	1	1	1 nansa d'orelleta d'una escudella

Ceràmica vidriada moderna			
Verda	7	3	2 brocs de cànir 1 nansa de cànir
Melada	26	9	3 plats d'ala plana 1 cassola 1 vora d'olla amb nansa 3 nanses de cànir 1 bec de cànir
Marró	10	3	1 plat 1 olla 1 gerro
Verd-oliva	11	7	
Verd-groguenc	5	3	1 gibrell

Material de construcció			
Teula	5	5	Es llencen
Maó	5	5	

Ceràmica antiga			
Amfora romana	1	1	1 frag. <i>Tarraconense</i>

Ceràmica medieval			
Verd gòtic	1	1	

**SOTERRANI DEL PALAU
GÜELL (Barcelona)
Campanya de 2005**

ÀMBIT:
Sondeig C
U.E.: 7

Tipus de material	N.F.	N.M.I.	Formes
-------------------	------	--------	--------

Ceràmica comuna moderna			
Comuna oxidada	2	2	

Ceràmica fina moderna			
Blava catalana	2	2	
Pisa italiana	1	1	

Ceràmica vidriada moderna			
Verd-groguenc	2	2	
Melada	1	1	
Marró	1	1	

Material de construcció			
Teula	1	1	Vidriada blanca

**SOTERRANI DEL PALAU
GÜELL (Barcelona)
Campanya de 2005**

ÀMBIT:
Sondeig C
U.E.: 8

Tipus de material	N.F.	N.M.I.	Formes
-------------------	------	--------	--------

Ceràmica comuna moderna			
Comuna oxidada	3	3	

Ceràmica fina moderna			
Blava catalana	3	2	1 nansa d'orelleta d'escudella
Esmaltada blanca	1	1	

Ceràmica vidriada moderna			
Verda	1	1	
Verd-oliva	1	1	
Marró	3	3	

Material de construcció			
Teula	1	1	Es llença

**SOTERRANI DEL PALAU
GÜELL (Barcelona)
Campanya de 2005**

ÀMBIT:
Sondeig D
U.E.: 7

Tipus de material	N.F.	N.M.I.	Formes
Ceràmica antiga			
Africana de cuina	2	2	
Àmfora Africana	1	1	1 indeterminada
Comuna romana oxidada	4	3	

**SOTERRANI DEL PALAU
GÜELL (Barcelona)
Campanya de 2005**

ÀMBIT:
Sondeig D
U.E.: 8

Tipus de material	N.F.	N.M.I.	Formes
Ceràmica antiga			
Comuna ibèrica oxidada	2	2	
Comuna romana oxidada	3	3	
TSI	1	1	1 Goud. 27 CONSPECTUS*
TSH	1	1	
Àmfora itàlica	1	1	
Àmfora romana	5	5	indeterminada
Africana de cuina	1	1	1 Ostia II.302
Imbrex	2	2	

**SOTERRANI DEL PALAU
GÜELL (Barcelona)
Campanya de 2005**

ÀMBIT:
Sondeig E
U.E.: 3

Tipus de material	N.F.	N.M.I.	Formes
-------------------	------	--------	--------

Ceràmica fina moderna			
Blava catalana	6	6	1 amb l'orla <i>de Poblet</i> 5 d'indeterminada

Ceràmica vidriada moderna			
Verda	4	4	
Marró	4	4	
Verd-groguenc	2	2	

Material de construcció			
Teula	1	1	
Rajola	1	1	

**SOTERRANI DEL PALAU
GÜELL (Barcelona)
Campanya de 2005**

ÀMBIT:
Sondeig E
U.E.: 4

Tipus de material	N.F.	N.M.I.	Formes
-------------------	------	--------	--------

Ceràmica antiga			
Comuna de Tàrraco	2	2	
Comuna romana oxidada	6	6	

Ceràmica fina moderna			
Daurada catalana	1	1	1 plat
Blava catalana	6	6	1 amb l'orla de la <i>ditada</i> 1 amb l'orla de <i>Transició</i> 1 amb l'orla de <i>Poblet</i> 1 amb l'orla de la <i>salsitxa</i> 2 indeterminades

Ceràmica medieval			
Verd gòtic	7	3	1 cassola 1 nansa de gerra

Ceràmica vidriada moderna			
Melada	7	4	1 plat
marró	1	1	1 tupí

Material de construcció			
Rajola	1	1	1 blava
Teula	1	1	1 vidriada de verd

IX. BIBLIOGRAFIA

AA.DD. 1990: *Conspectus formarum terrae sigillatae italico modo confectae*. Materialien zur Römisch-germanischen keramik, 10. Bonn.

BATLLE, A.; MASCAREÑAS, P. 2006 [inèdit]: *Estudi geotècnic per a la diagnosi de l'estat actual de fonamentació de l'edifici del Palau Güell, al carrer Nou de la Rambla, 5. Barcelona. 2a intervenció geològica*. Batlle & Mascareñas Geoprojectes, S.L. Barcelona.

BATLLORI, A.; LLUBIÀ, L. 1974: *Ceràmica catalana decorada*. Barcelona.

BUXADÉ, C.; MARGARIT, J. 1983: "Dictamen sobre l'estat de solidesa del Palau Güell a Barcelona". *Memòria 1981-1982*. Servei de Catalogació i Conservació de Monuments (SCCM). Diputació de Barcelona. Barcelona: 149-156.

CARBÓ, P.; LACUESTA, R.; MORENO, J.M. 1986: "Palau Güell de Barcelona". *Memòria 1984*. SCCM. Diputació de Barcelona. Barcelona: 109-112.

FIERRO, J. 2003 [inèdit]: *Informe sobre els sondeigs realitzats al subsòl del soterrani del Palau Güell el mes de novembre de 2003*. Servei de Patrimoni Arquitectònic Local (SPAL). Diputació de Barcelona. Barcelona.

GONZÁLEZ, A.; LACUESTA, R. 1995: "Palau Güell. Barcelona". *Memòria 1990-1992*. SPAL. Diputació de Barcelona. Barcelona: 179-200

GONZÁLEZ, A.; LACUESTA, R.; MORENO, J.M.; DE PUIG, J.; SALVÀ, M.G. 2001: *El Palau Güell*. Diputació de Barcelona. Barcelona.

GOUDINEAU, CH. 1968: *La céramique arétine lisse. Fouilles de l'École Française de Rome à Bolsen (Poggio-Moscini) 1962-1967*. IV, Suplement 6 de les *Mélanges d'Archéologie de l'École Française de Rome*. París.

LACUESTA, R. 2004: "El Palau Güell i l'any internacional Gaudí 2000: Crònica d'una exposició". Quaderns Científics i Tècnics de Restauració Monumental, 14. SPAL. Diputació de Barcelona. Barcelona: 97-112.

LACUESTA, R.; GALÍ, D. 2002: *La vida a palau. Eusebi Güell, Antoni Gaudí: dos homes i un projecte*. Catàleg de l'exposició organitzada per la Diputació de Barcelona al Palau Güell, del 21 de març al 30 de desembre de 2002. Diputació de Barcelona. Barcelona.

LACUESTA, R.; GALÍ, D. 2005 [inèdit]: *Cartografia relativa a l'ocupació del solar del Palau Güell, de Barcelona, al llarg dels segles*. SPAL. Diputació de Barcelona. Barcelona.

LÓPEZ MULLOR, A. 1992 [inèdit]: *Informe de les intervencions arqueològiques dutes a terme al Palau Güell de Barcelona*. SPAL. Diputació de Barcelona. Barcelona.

PALET, J.M., 1997: *Estudi territorial del Pla de Barcelona*. Estudis i Memòries d'Arqueologia de Barcelona, 1. Centre d'Arqueologia de la Ciutat. Barcelona.

RIERA, S.; PALET, J.M. 1993: "Evolució del sector de Montjuïc-el Port entre l'època romana i altmedieval (s. III-X): una contribució a l'estudi diacrònic del paisatge". *Actes del III Congrés d'Història del Pla de Barcelona. Ponències i Comunicacions*, vol. 1. Institut Municipal d'Història. Barcelona: 49-70.

TELESE, A. 1986: "Les sèries de Poblet". *Butlletí Informatiu de la Ceràmica*, 32. Barcelona: 38-44.

TELESE, A. 1991: *La vaixella blava catalana de 1570 a 1670. Repertori, catalogació i proposta per a la seva nomenclatura. Investigació bibliogràfica sobre la pisa hispànica*. Barcelona.

TORTORELLA, S. 1981: "Ceramica Africana. Ceramica de cucina". *Atlante delle forme ceramiche*, I. Enciclopedia dell'Arte Antica, Classica ed Orientale. Roma: 208-228.

VENTAYOL, A. 1999: "Implicacions geotècniques de l'antic estany del Cagalell. El Raval, Barcelona". *Associació Catalana d'Empreses de Sondeigs i Estudis Geotècnics* (ACESEG). Butlletí, núm. 2. Barcelona.

X. IL·LUSTRACIONS

Índex d'il·lustracions

Fig. 1. Emplaçament del Palau Güell a la trama urbana de Barcelona.

Fig. 2. Planta general del Palau amb indicació cromàtica de les cales que van proporcionar estratificació arqueològica.

Fig. 3. Seccions nord-sud i est-oest del sondeig A₁ amb indicació de les unitats estratigràfiques

Fig. 4. Seccions nord-sud i est-oest del sondeig A₂ amb indicació de les unitats estratigràfiques

Fig. 5. Seccions nord-sud i est-oest del sondeig B amb indicació de les unitats estratigràfiques

Fig. 6. Secció est-oest del sondeig C amb indicació de les unitats estratigràfiques

Fig. 7. Seccions nord-sud i est-oest del sondeig D amb indicació de les unitats estratigràfiques

Fig. 8. Seccions nord-sud i est-oest del sondeig E amb indicació de les unitats estratigràfiques

Fig. 9. Plànol del col·legi, cases, jardins i hort del convent dels carmelites calçats de Barcelona, el 1785. Arxiu de la Corona d'Aragó. Secció de Mapes i Plànols, 621.

Fig. 10. Plànol del 1801 que recull la nova distribució dels terrenys propietat dels carmelites després de l'obertura del carrer del Conde del Asalto. Arxiu de la Corona d'Aragó. Secció de Mapes i Plànols, 622.

Fig. 11. *Sondeig A1* (1a fase: FM; 2a fase: PY(V)16.0 SOT (20.5-27.0) MR CL/01). Perspectiva general del sondeig. Sílvia Bitrián (SB).2005.

Fig. 12. *Sondeig A2* (1a fase: FM; 2a fase: PY(V)16.0 SOT (20.5-27.0) MR CL/01). Detall del mur 11, que delimita, pel costat del carrer Nou de la Rambla, la propietat del Palau Güell. SB. 2005

Fig. 13. *Sondeig A2* (1a fase: FM; 2a fase: PY(V)16.0 SOT (20.5-27.0) MR CL/01). Detall d'un dels fragments d'escòria metàl·lica apareguda en l'excavació de la unitat 15. SB. 2005.

Fig. 14. *Sondeig B* (1a fase: R/B; 2a fase: PY(V)06.0 PX (V) 19.0 CL/01). Panoràmica del sondeig en el moment de decidir-se el final de la recerca. SB. 2005.

Fig. 15. *Sondeig B* (1a fase: R/B; 2a fase: PY(V)06.0 PX (V) 19.0 CL/01). Detall d'un dels elements metàl·lics del mecanisme hidràulic del primer ascensor instal·lat al Palau. SB. 2005.

Fig. 16. *Sondeig B* (1a fase: R/B; 2a fase: PY(V)06.0 PX (V) 19.0 CL/01). Solera de maons i blocs de pedra que constitueix la base del primer ascensor. Àlvar Caixal Mata (ACM). 2005.

Fig. 17. *Sondeig C* (1a fase: Q/R - FP 2; 2a fase: PY(V)13.0 PX (V) 17.5 CL/01). Perspectiva general del sondeig. Albert López Mullor (ALM).2005.

Fig. 18. *Sondeig C* (1a fase: Q/R - FP 2; 2a fase: PY(V)13.0 PX (V) 17.5 CL/01). Detall de les restes òssies humanes disperses que van aparèixer en el decurs de l'excavació del sondeig. ALM. 2005.

Fig. 19. *Sondeig D* (1a fase: F/M - FP 1; 2a fase: PY(V)13.0 PX (V) 26.0 CL/01). Perspectiva general del sondeig a l'interior de la rampa d'accés al soterrani. ACM. 2005.

Fig. 20. *Sondeig D* (1a fase: F/M - FP 1; 2a fase: PY(V)13.0 PX (V) 26.0 CL/01). Detall del sondeig, amb el paviment de còdols de la rampa en primer terme i el mur 2, que limita a ponent la propietat del Palau, al fons. ACM. 2005.

Fig. 21. *Sondeig D* (1a fase: F/M - FP 1; 2a fase: PY(V)13.0 PX (V) 26.0 CL/01). Detall del mur 3, una paret d'aparell maldestre formada per grans blocs de pedra poc escantonats i units de forma irregular amb abundant morter de calç. ALM. 2005.

Fig. 22. *Sondeig E* (1a fase: S/D; 2a fase: PY(V)10.0 PX (V) 22.0 CL/01). Perspectiva del sondeig un cop exhaurida la seqüència estratigràfica. ACM. 2005.

Fig. 23. **1.** *Sondeig D, u.e. 8.* Ceràmica oxidada romana; **2.** *Sondeig D, u.e. 8.* Terra Sigillata Itàlica. *Conspectus* 22.1.3 – Goudineau 27. **3.** *Sondeig D, u.e. 8.* Ceràmica de cuina africana. Ostia II.302.

**Diputació
Barcelona**

xarxa de municipis

Àrea d'Infraestructures,
Urbanisme i Habitatge
Servei de Patrimoni
Arquitectònic Local

EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA

MEMÒRIA DEL CONTROL ARQUEOLÒGIC
DELS SONDEIGS GEOTÈCNICS REALITZATS
AL SOTERRANI DEL PALAU GÜELL (BARCELONA)

Localització

Nou de la Rambla, 5

Municipi i Comarca

Barcelona (Barcelonès)

Propietat

Diputació de Barcelona

Campanya

Gener-Març 2005

Títol del plànol

EMPLAÇAMENT DEL PALAU GÜELL
A LA TRAMA URBANA DE LA CIUTAT
DE BARCELONA

Escala	Núm. Figura	Data
	01	

DELINEACIÓ

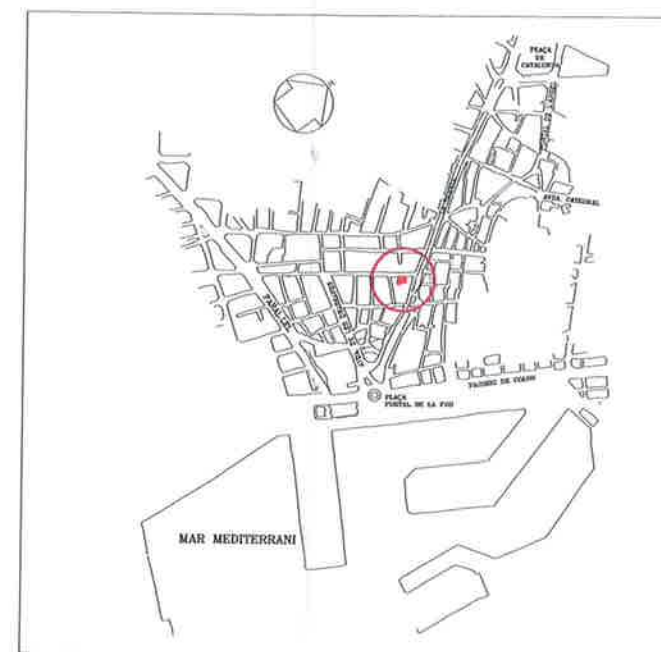
CENTUM

ARQUEÒLEG DIRECTOR

OBSERVACIONS

ÀLVAR CAIXAL MATA

**Diputació
Barcelona**

xarxa de municipis

Àrea d'Infraestructures,
Urbanisme i Habitatge
Servei de Patrimoni
Arquitectònic Local

EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA

MEMÒRIA DEL CONTROL ARQUEOLÒGIC
DELS SONDEIGS GEOTÈCNICS REALITZATS
AL SOTERRANI DEL PALAU GÜELL (BARCELONA)

Localització

Nou de la Rambla, 5

Municipi i Comarca

Barcelona (Barcelonès)

Propietat

Diputació de Barcelona

Campanya

Gener-Març 2005

Títol del plànol

PLANTA DELS SONDEIGS REALITZATS AL
SOTERRANI DEL PALAU GÜELL AMB INDICACIÓ
CROMÀTICA DE LES CALES QUE VAN
PROPORCIONAR ESTRATIFICACIÓ ARQUEOLÒGICA

Escala	Núm. Figura	Data
1:100	02	

ARQUEÒLEG DIRECTOR	OBSERVACIONS
ÀLVAR CAIXAL MATA	

**Diputació
Barcelona**

xarxa de municipis

Àrea d'Infraestructures,
Urbanisme i Habitatge

Servei de Patrimoni
Arquitectònic Local

EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA

MEMÒRIA DEL CONTROL ARQUEOLÒGIC
DELS SONDEIGS GEOTÈCNICS REALITZATS
AL SOTERRANI DEL PALAU GÜELL (BARCELONA)

Localització

Nou de la Rambla, 5

Municipi i Comarca

Barcelona (Barcelonès)

Propietat

Diputació de Barcelona

Campanya

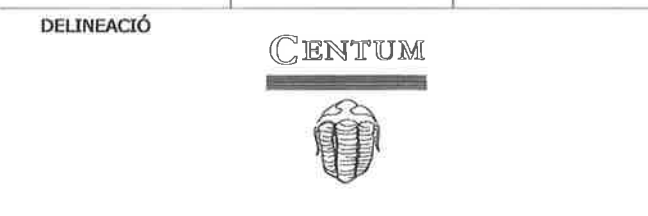
Gener-Març 2005

Títol del plànol

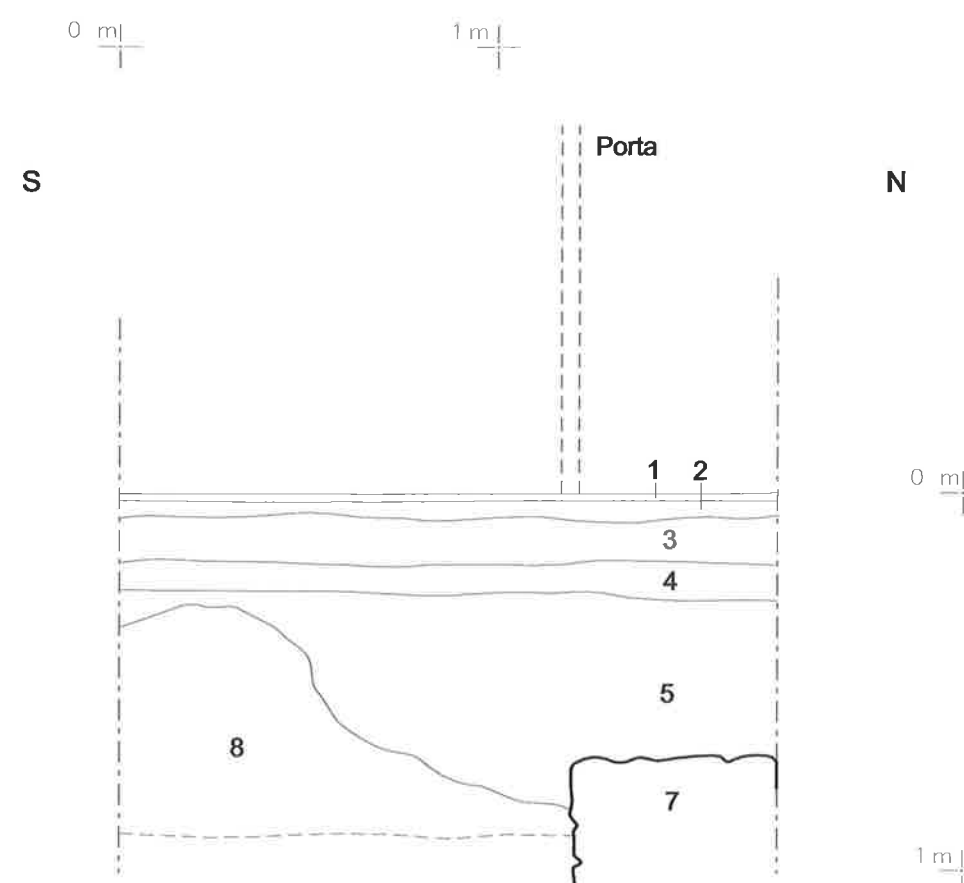
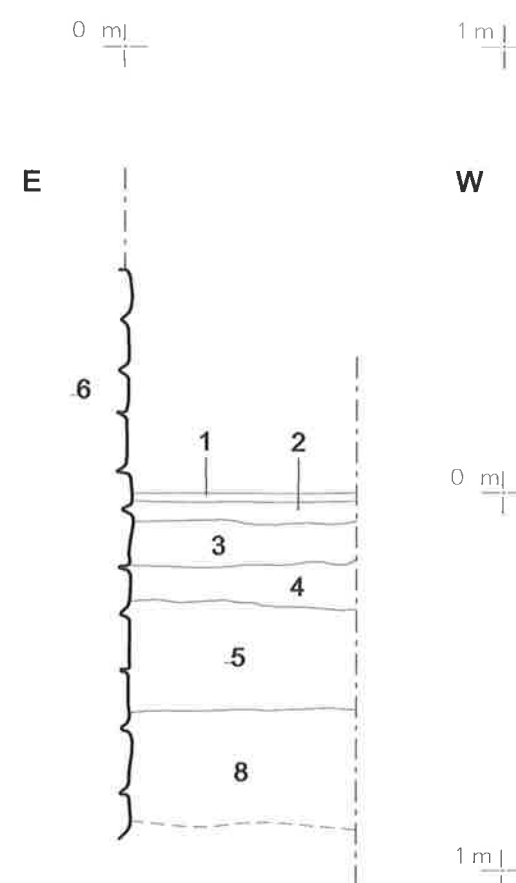
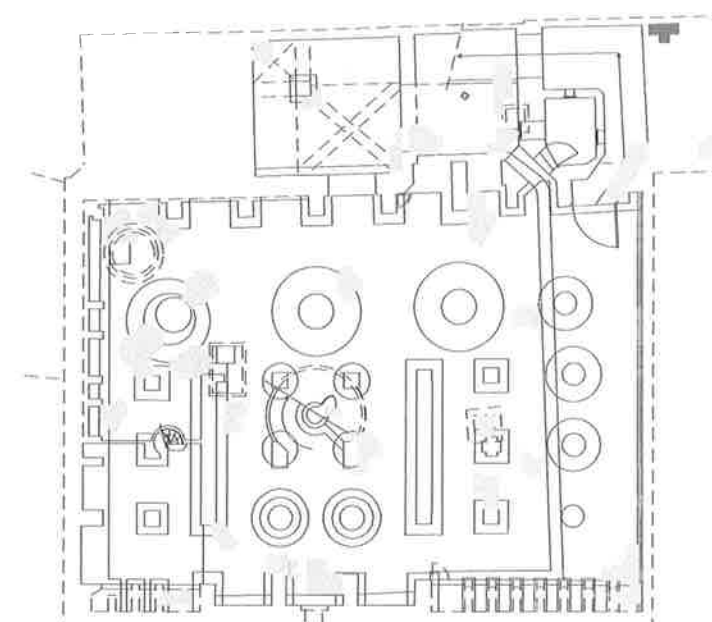
SONDEIG A

(Botiga; PY(V)16.0 SOT (20.5-27.0) MR CL/01)

Escala	Núm. Figura	Data
1:20	03	

ARQUEÒLEG DIRECTOR	OBSERVACIONS
ÁLVAR CAIXAL MATA	

**Diputació
Barcelona**

xarxa de municipis

Àrea d'Infraestructures,
Urbanisme i Habitatge
Servei de Patrimoni
Arquitectònic Local

EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA

MEMÒRIA DEL CONTROL ARQUEOLÒGIC
DELS SONDEIGS GEOTÈCNICS REALITZATS
AL SOTERRANI DEL PALAU GÜELL (BARCELONA)

Localització

Nou de la Rambla, 5

Municipi i Comarca

Barcelona (Barcelonès)

Propietat

Diputació de Barcelona

Campanya

Gener-Març 2005

Títol del plànol

SONDEIG A

(Botiga; PY(V)16.0 SOT (20.5-27.0) MR CL/01)

Escala	Núm. Figura	Data
1:20	04	

DELINEACIÓ

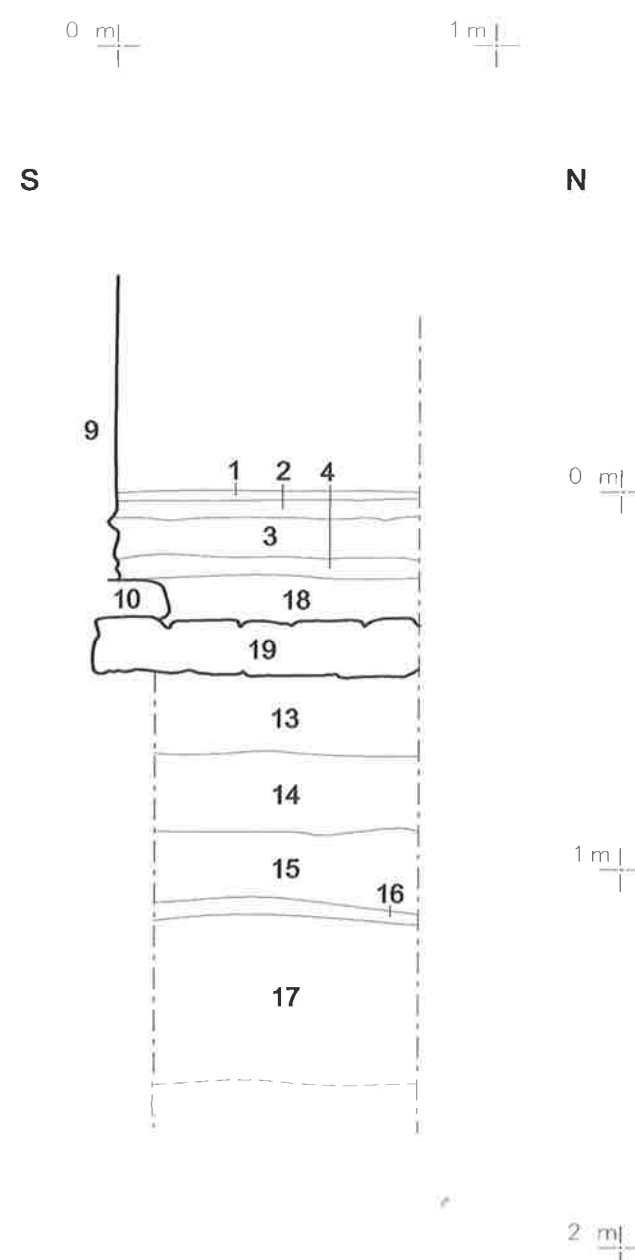
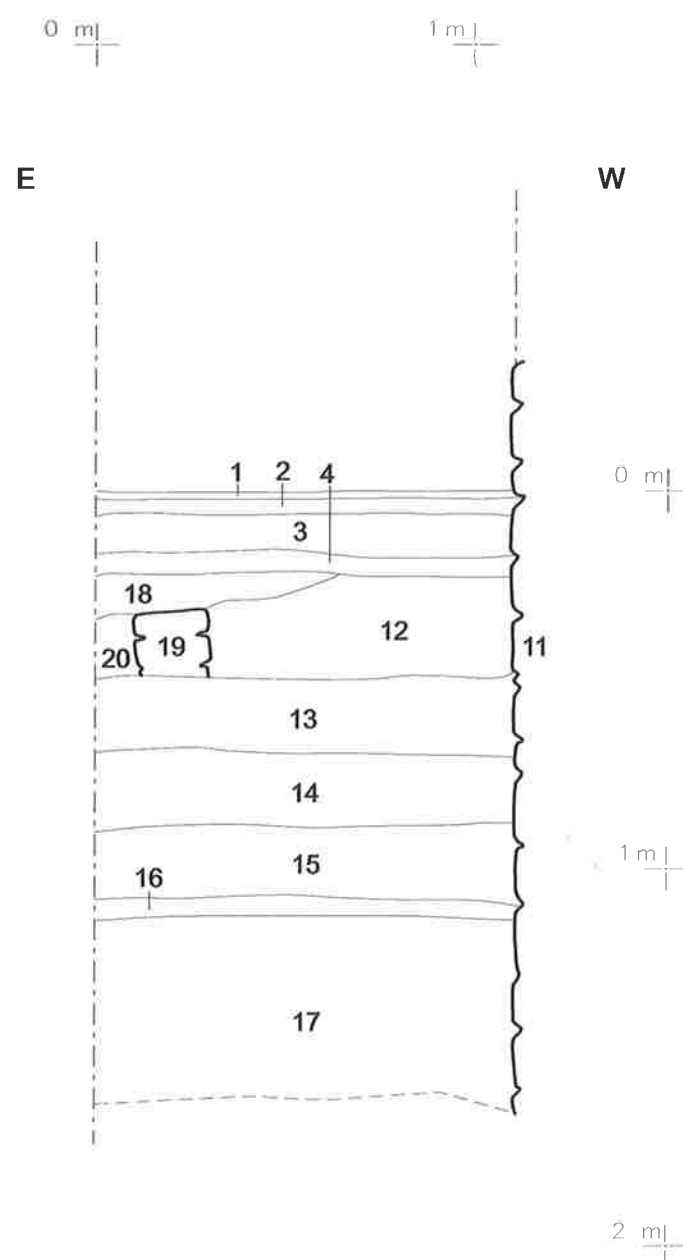
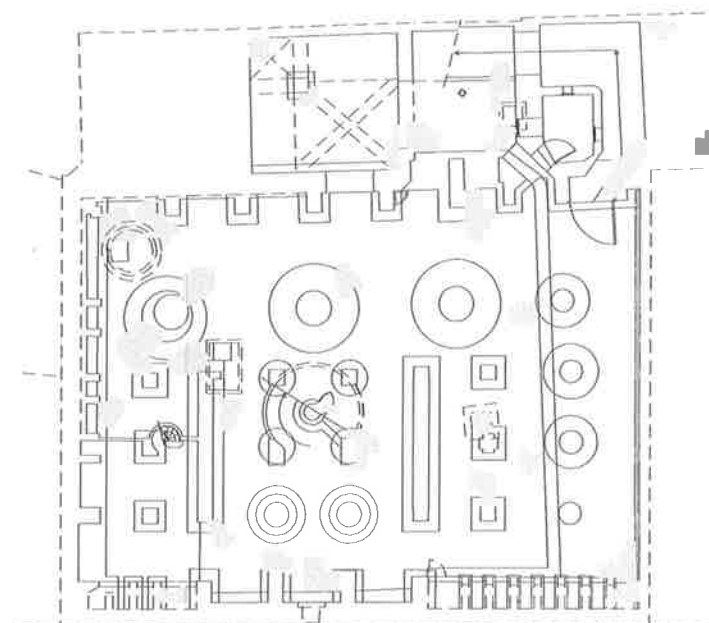
CENTUM

ARQUEÒLEG DIRECTOR

OBSERVACIONS

ÀLVAR CAIXAL MATA

**Diputació
Barcelona**

xarxa de municipis

Àrea d'Infraestructures,
Urbanisme i Habitatge
Servei de Patrimoni
Arquitectònic Local

EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA

MEMÒRIA DEL CONTROL ARQUEOLÒGIC
DELS SONDEIGS GEOTÈCNICS REALITZATS
AL SOTERRANI DEL PALAU GÜELL (BARCELONA)

Localització

Nou de la Rambla, 5

Municipi i Comarca

Barcelona (Barcelonès)

Propietat

Diputació de Barcelona

Campanya

Gener-Març 2005

Títol del plànol

SONDEIG B

(Cala R/B; PY(V)06.0 PX (V) 19.0 CL/01)

Escala	Núm. Figura	Data
1:20	05	

DELINEACIÓ

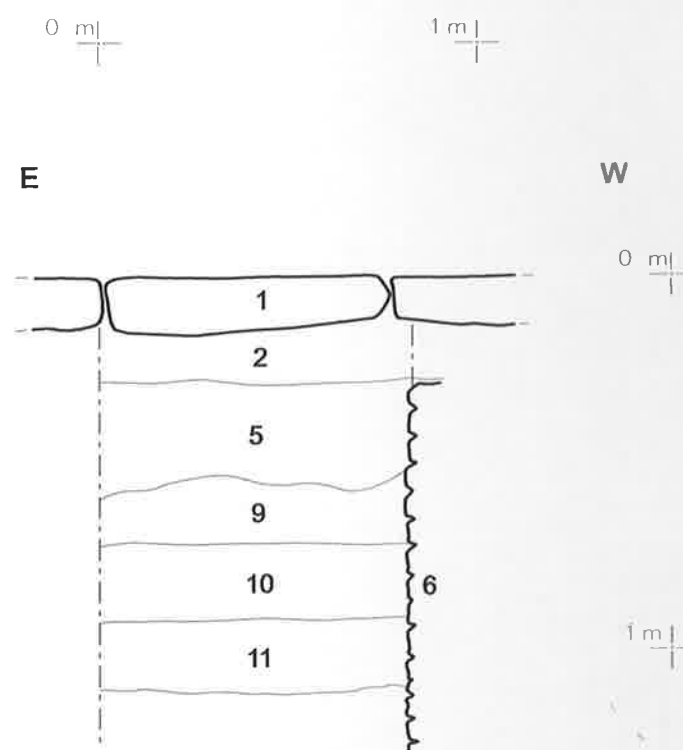
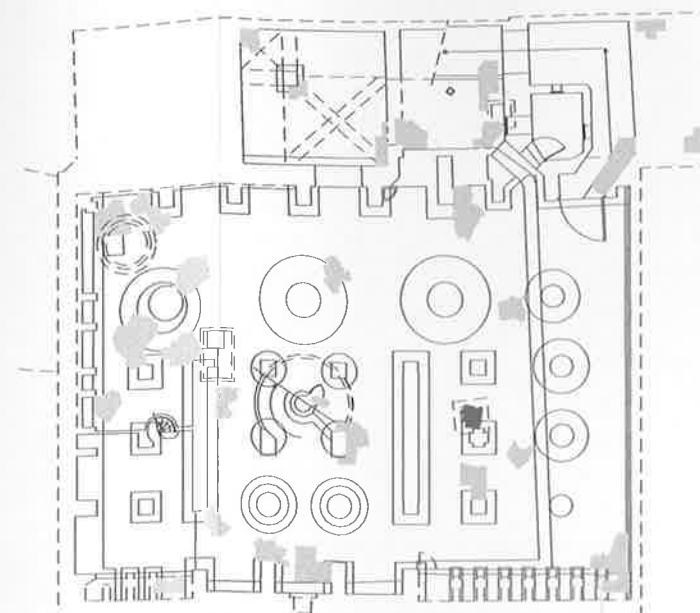
CENTUM

ARQUEÒLEG DIRECTOR

ÀLVAR CAIXAL MATA

OBSERVACIONS

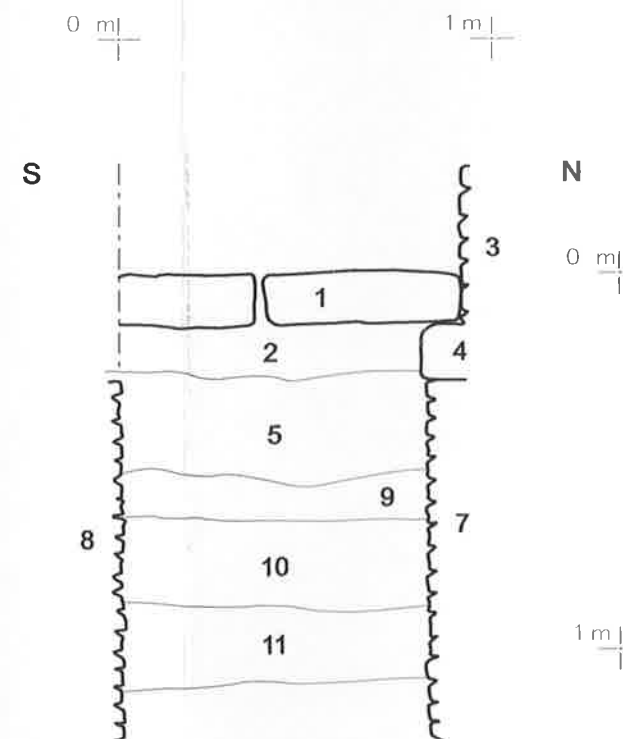

W

0 m

1 m

2 m

S

0 m

8

2 m

N

0 m

1 m

2 m

**Diputació
Barcelona**

xarxa de municipis

Àrea d'Infraestructures,
Urbanisme i Habitatge
Servei de Patrimoni
Arquitectònic Local

EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA

MEMÒRIA DEL CONTROL ARQUEOLÒGIC
DELS SONDEIGS GEOTÈCNICS REALITZATS
AL SOTERRANI DEL PALAU GÜELL (BARCELONA)

Localització

Nou de la Rambla, 5

Municipi i Comarca

Barcelona (Barcelonès)

Propietat

Diputació de Barcelona

Campanya

Gener-Març 2005

Títol del plànol

SONDEIG C

(Cala Q/R - FP 2; PY(V)13.0 PX (V) 17.5 CL/01)

Escala
1:20

Núm. Figura
06

Data

DELINEACIÓ

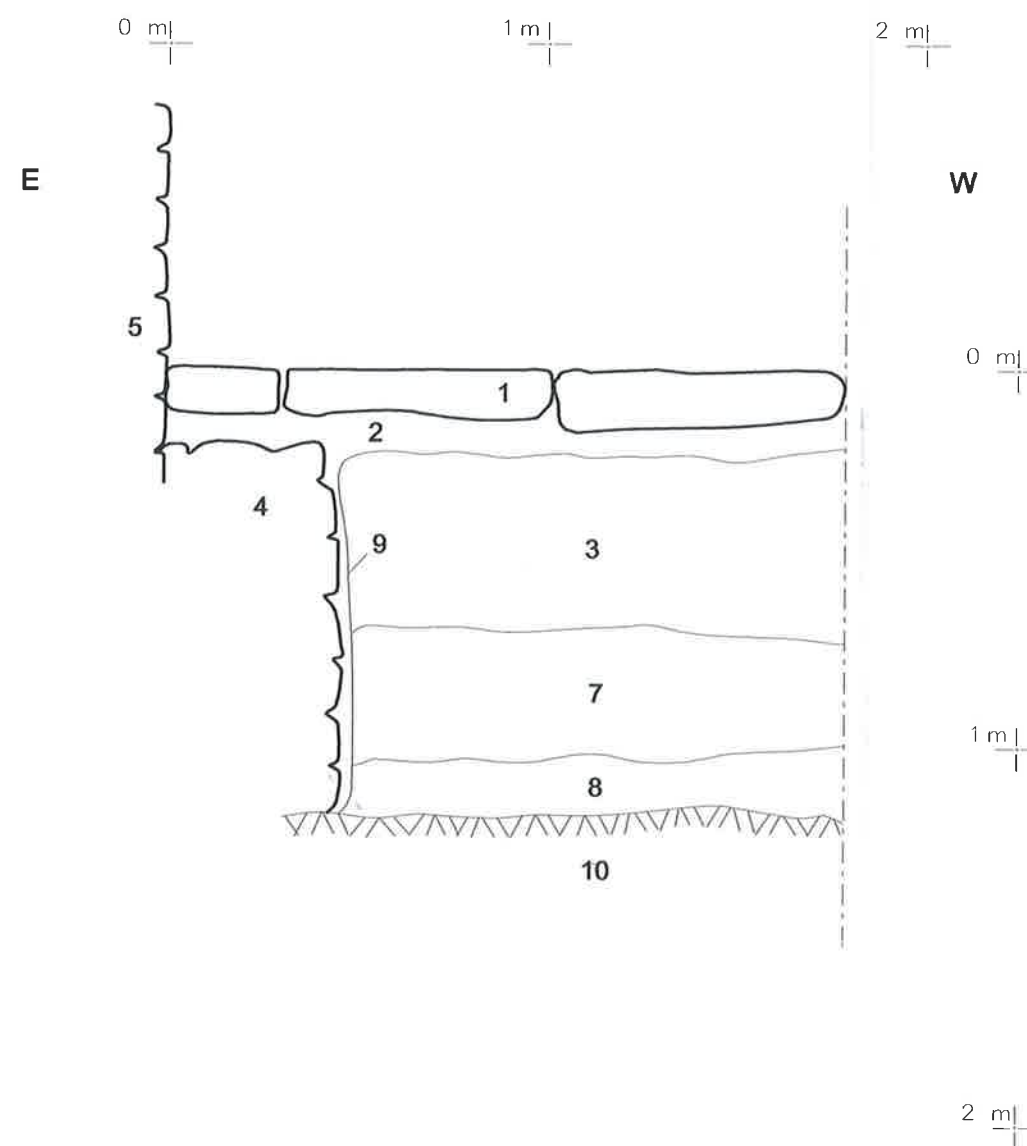
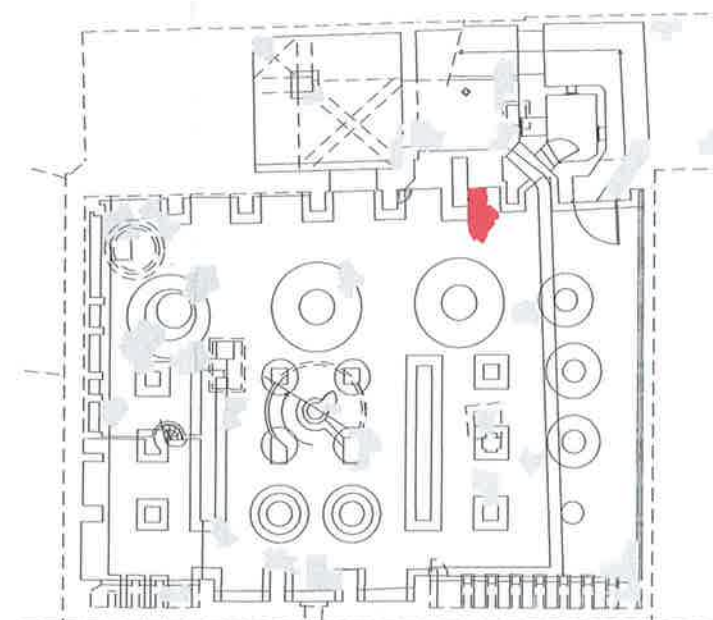
CENTUM

ARQUEÒLEG DIRECTOR

ÁLVAR CAIXAL MATA

OBSERVACIONS

**Diputació
Barcelona**

xaixa de municipis

Àrea d'Infraestructures,
Urbanisme i Habitatge
Servei de Patrimoni
Arquitectònic Local

EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA

MEMÒRIA DEL CONTROL ARQUEOLÒGIC
DELS SONDEIGS GEOTÈCNICS REALITZATS
AL SOTERRANI DEL PALAU GÜELL (BARCELONA)

Localització

Nou de la Rambla, 5

Municipi i Comarca

Barcelona (Barcelonès)

Propietat

Diputació de Barcelona

Campanya

Gener-Març 2005

Títol del plànol

SONDEIG D

(Cala F/M - FP 1; PY(V)13.0 PX (V) 26.0 CL/01)

Escala	Núm. Figura	Data
1:20	07	

DELINEACIÓ

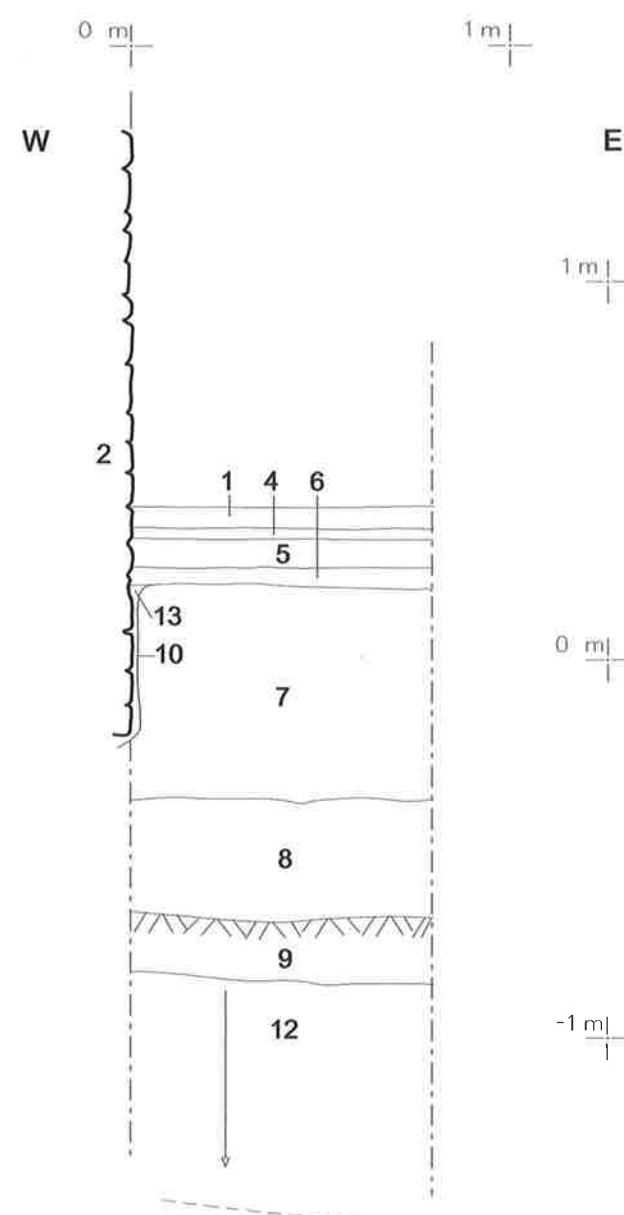
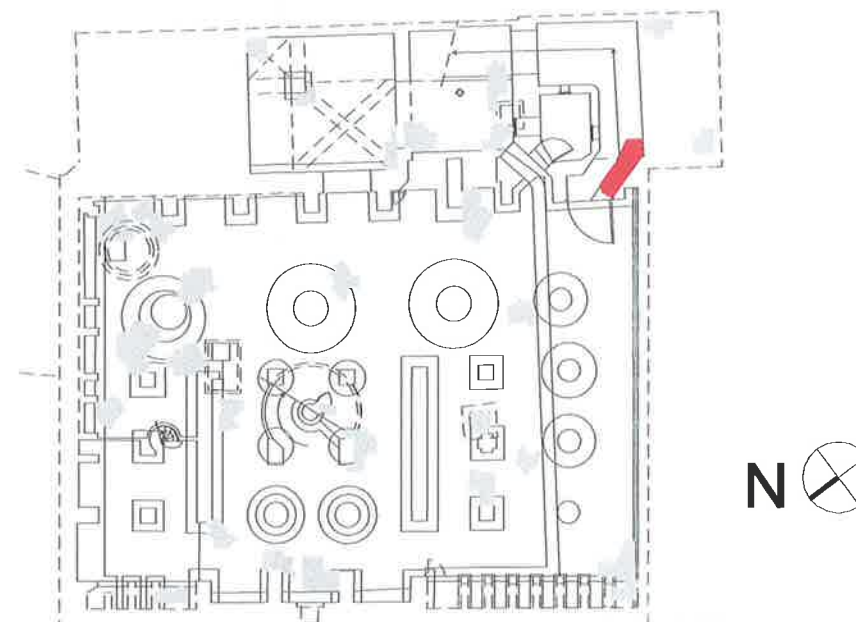
CENTUM

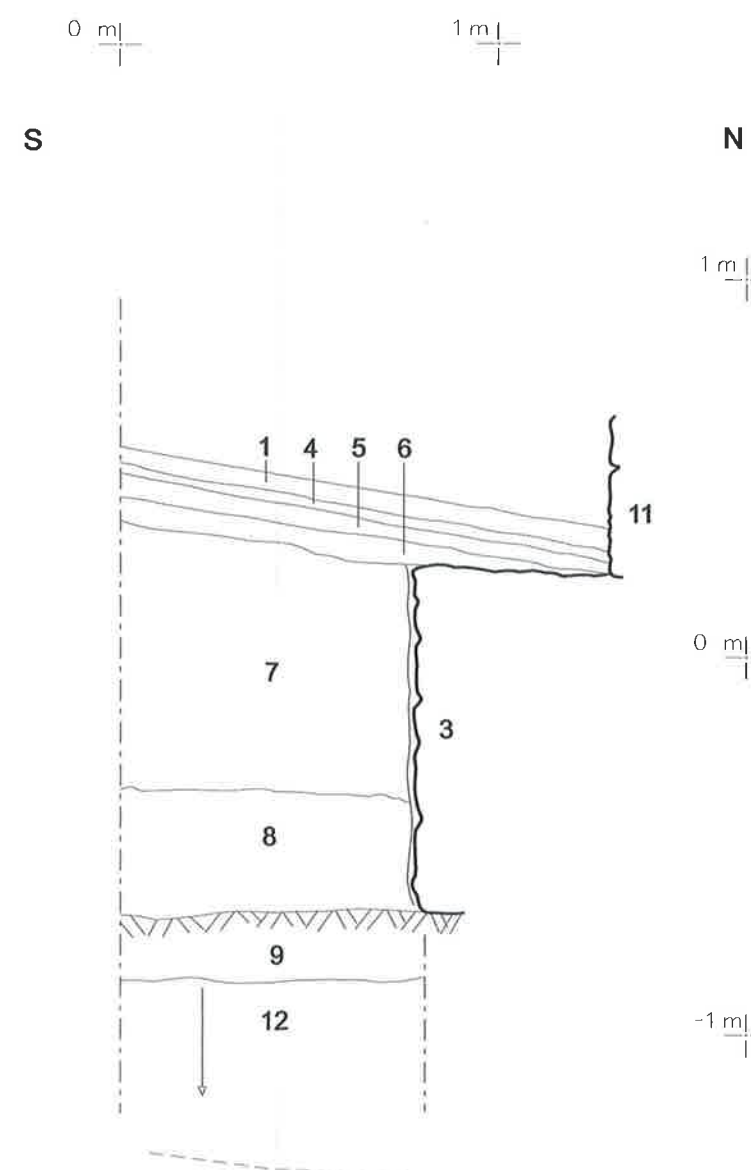
ARQUEÒLEG DIRECTOR

OBSERVACIONS

ÀLVAR CAIXAL MATA

0= paviment soterrani

**Diputació
Barcelona**

xarxa de municipis

Àrea d'Infraestructures,
Urbanisme i Habitatge
Servei de Patrimoni
Arquitectònic Local

EXCAVACIÓ ARQUEOLÒGICA

MEMÒRIA DEL CONTROL ARQUEOLÒGIC
DELS SONDEIGS GEOTÈCNICS REALITZATS
AL SOTERRANI DEL PALAU GÜELL (BARCELONA)

Localització

Nou de la Rambla, 5

Municipi i Comarca

Barcelona (Barcelonès)

Propietat

Diputació de Barcelona

Campanya

Gener-Març 2005

Títol del plànol

SONDEIG E

(Cala S/D; PY(V)10.0 PX (V) 22.0 CL/01)

Escala	Núm. Figura	Data
1:20	08	

DELINEACIÓ	CENTUM

ARQUEÒLEG DIRECTOR	OBSERVACIONS
ÀLVAR CAIXAL MATA	

